

Petra Knoppers:

Knelpunten signaleren en oplossen voor wettelijke vereffening

- 10** Blockchain Innovationlab:
geloof in nieuwe technologie
- 16** 'Poortwachter heeft
revolver in bureaula'
- 20** 'Bij advisering is integriteit
van groot belang'

Hybrid Cloud

Geen wolkje aan de lucht

Wie relevant wil blijven in een dynamische en competitieve markt ontkomt niet aan een digitale transformatie. Door slimmer te werken en processen te stroomlijnen zorgt u voor onderscheid en een stevige concurrentiepositie. ICT Concept helpt u met deze transitie. We nemen twee ontwikkelingen onder de loep: Microsoft Office 365 en Hybrid Cloud. Welke rol spelen deze oplossingen in de digitale transformatie?

Microsoft Office 365 en de digitale transformatie

Hoogstwaarschijnlijk maakt u dagelijks gebruik van Microsoft Office, bijvoorbeeld Office 2013 of hoger. Regelmatig worden nieuwe versies van het Officepakket uitgebracht. Met Office 365 werkt u met de meest actuele versie van onder andere Word, Excel, PowerPoint en Outlook. Door Office 365 bent u dus altijd zeker van een actuele en een up-to-date versie van het Office-pakket. Dit helpt u om alle mogelijkheden van Microsoft Office optimaal te benutten.

Kortom: digitaal transformeren begint bij een goede basis en dat is precies wat Microsoft Office 365 is.

De digitale transformatie naar de Hybrid Cloud

De Hybrid Cloud voorziet in de nieuwste technologische cloudontwikkelingen op dit moment. Hybrid Cloud brengt daarmee het beste van twee werelden samen: dezelfde vertrouwde omgeving, maar met de meest actuele en veilige Microsoft programma's. Dat gaat dus echt verder dan actuele versies van de programma's in Office-Suite. Door te kiezen voor Hybrid Cloud richt u uw volledige cloudomgeving zo efficiënt en slim mogelijk in. Bepaalde delen blijven in uw Private Cloud (bijvoorbeeld uw vakspecifieke software) en voor online diensten zoals bijvoorbeeld Skype for Business maakt u gebruik van de Microsoft Cloud. Ook kunt u vier extra devices voorzien van een lokale versie van Microsoft Office. De Hybrid Cloud is dus een belangrijke sleutel voor de digitale transformatie van uw kantoor.

Hybrid Cloud en veiligheid

Voor de implementatie van Hybrid Cloud heeft ICT Concept eerst veel aandacht besteed om de veiligheid en betrouwbaarheid te kunnen waarborgen. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheid van online diensten en de koppeling met de Private Cloud. We kunnen nu met recht zeggen dat de Hybrid Cloud van ICT Concept voldoet aan de hoogste veiligheidseisen. En dat maakt de Hybrid Cloud van ICT Concept echt anders dan welke Hybrid Cloud maar ook. Wat levert dit u concreet op? Dat u nu met een gerust hart over kunt stappen naar de Hybrid Cloud van ICT Concept. Of zoals wij zeggen:

Hybrid Cloud - Geen wolkje aan de lucht!

Alles voor elkaar!

T 088 002 84 83

E sales@ict-concept.nl

www.ict-concept.nl

ICT CONCEPT IS ONDERDEEL VAN

 GROEP

editie 10, december 2017

6

6 Knelpunten signaleren en oplossen

Notarissen, erfrechtadvocaten en (kanton)rechters hebben met elkaar te maken rondom de vereffening van nalatenschappen. Recent kwamen zij bijeen tijdens een professionele ontmoetingsdag over dit onderwerp.

10

10 Geloof in nieuwe technologie

Sinds afgelopen zomer werken zo'n 35 (kandidaat)-notarissen en gespecialiseerde juristen samen in een Blockchain Innovatielab. De bevindingen van hun *fact finding* missie werden 1 november gepresenteerd tijdens de laatste bijeenkomst.

16

16 'Poortwachter heeft revolver in bureaula'

Het notariaat moet te zijner tijd meer mogelijkheden krijgen om fraude te voorkomen door tijdig informatie uit te wisselen. Op korte termijn moet de notaris echter meer doen met het bestaande arsenaal, dat bestaat uit meer dan alleen een 'klappertjespistool'. Om te beginnen kunnen individuele notarissen hun fraudekennis opvijzelen, met bijvoorbeeld de verplichting om eens in de twee jaar tien compliancepunten te halen.

- 4 Nieuws
- 13 Wat vindt u daar nu van?
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 18 Notaris en meer: Karen Verkerk
- 20 'Bij advisering is integriteit van groot belang'
- 23 Onderzocht:
het personevennootschapsrecht
- 25 Kanocolumn
- 26 En verder: Bart Versteeg
- 28 Specialisten
- 30 10 jaar PEC
- 31 Column Nick van Buitenen
- 32 KNB-nieuws
- 36 Tuchtrecht
- 38 Personalia

'Het liefst willen wij gewoon in het Handelsregister naar personen kunnen zoeken'

Op de cover

Erfrechtadvocaat Petra Knoppers vertelt op p.6 over de ontmoetingsdag rondom wettelijke vereffening tussen rechters, advocaten en notarissen.

Notaris genomineerd voor Legal Woman of the Year

ONDERNEMEN

Cynthia de Witt Wijnen-Guman, notaris en partner bij Baker McKenzie in Amsterdam, maakt als enige notaris kans op de titel Legal Woman of the Year. Op 8 december wordt bekendgemaakt of zij zich inderdaad de beste vrouwelijke jurist van 2017 mag noemen.

De Witt Wijnen geeft bij Baker McKenzie mede leiding aan circa twintig vastgoedprofessionals en wordt gezien als een expert op het gebied van Real Estate. En dat is bijzonder in een wereld die nog steeds door mannen wordt

gedomineerd. Zelf kwam ze ooit als stagiaire bij de sectie vastgoed terecht en was ze gelijk enthousiast. 'Je hebt heel veel sociale contacten, meer dan bij andere secties. En het is heel tastbaar waar je mee bezig bent. Daarom kreeg ik al snel een voorliefde voor vastgoed.'

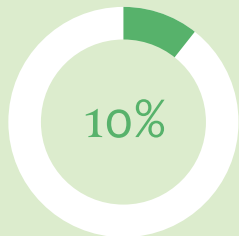
Haar medewerkers roemen haar vanwege haar manier van leidinggeven: professioneel en menselijk tegelijk. 'Dat is eigenlijk nog het mooiste cadeau van deze nominatie', reageert De Witt Wijnen. 'Een enorm compliment.'

VOORBEELD

Met haar nominatie voor *Legal Woman of the Year* hoopt De Witt Wijnen een voorbeeld te kunnen zijn voor andere vrouwen. 'Ik wil jonge vrouwen stimuleren om door te zetten. Zodat ze niet afhaken als ze meer druk ervaren of met andere belangrijke zaken bezig zijn.

Daarnaast wil ik, gezien mijn Surinaamse afkomst, ook vrouwen met een andere achtergrond laten zien dat er, als je je best doet, veel mogelijk is.' •

In Friesland hebben notarissen in het derde kwartaal van dit jaar 10 procent meer akten gepasseerd ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Dat blijkt uit cijfers van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie. Ook in de andere provincies nam het aantal gepasseerde akten toe, behalve in Utrecht. Daar daalde het aantal gepasseerde akten met bijna 1 procent. Het aantal gepasseerde akten per notaris in het derde kwartaal is het hoogst in Flevoland: gemiddeld 322 akten. •

Nieuw platform voor consumenten

ONDERNEMEN

Notarieel Intercollegiaal Overleg (NICO) heeft in november het consumentenplatform De Echte Notaris gelanceerd. Verschillende notarisproducten en -diensten kunnen via dit platform volledig online worden afgehandeld. Denk daarbij aan het aanvragen van een samenlevingscontract, het oprichten van een bv of het opstellen van een geldleningsovereenkomst. De website bevat geen ingewikkelde teksten, maar duidelijke en begrijpbare uitleg. De website is ingedeeld op verschillende levensfasen, zoals samenwonen, trouwen, kinderen krijgen en ondernemen.

Het bespaart consumenten tijd en geld. Dankzij identificatie met DigiD hoeven ze bijvoorbeeld geen fysiek bezoek aan de notaris te brengen. Het platform is te vinden op www.deechtenotaris.nl. •

Huizenprijzen stijgen door regeerakkoord

WONINGMARKT

De huizenprijzen zullen verder stijgen dankzij het regeerakkoord. Dat blijkt uit een analyse van het ING Economisch Bureau. De plannen van het kabinet leiden tot hogere brutolonen en meer koopkracht voor huishoudens. Daardoor kunnen die een hogere hypotheek afsluiten, wat weer zorgt voor hogere huizenprijzen. Met name huizenkopers met een bruto-inkomen boven de 60.000 euro kunnen meer gaan lenen. Zij kunnen in 2019 waarschijnlijk een hypotheek afsluiten die 5.000 euro hoger ligt dan nu het geval is. Het ING Economisch Bureau verwacht voor 2018 een gemiddelde stijging van de huizenprijs van 6 procent. Voor 2019 wordt een prijsstijging van 4 procent verwacht. Dat de prijzen omhoog gaan, betekent niet dat koopwoningen minder betaalbaar worden. De ING verwacht juist het tegenovergestelde: de netto-inkomens stijgen harder dan de huizenprijzen. •

‘Geld allesbepalend’

Als gewone Haagse jongen wist hij het te schoppen tot destijds de jongste notaris van Nederland. Na een veelbelovend begin van

zijn carrière kwam hij op kantoren terecht waar alles leek te draaien om geld en macht. Hubert-Jan van Boxel werd er letterlijk ziek van, stopte als notaris en schreef het boek *De groenteboer uit Den Haag* over zijn ervaringen.

Waarom heb je dit boek geschreven?

‘Het schrijven was eigenlijk therapeutisch. Ik heb veel meegemaakt op kantoren waar ik heb gewerkt. Het was een soort psychische aanranding. Ik ben er bijna aan onderdoor gegaan. Denk daarbij aan hartproblemen en een burn-out. Ik moest het van me af schrijven. Op een gegeven moment had ik zoveel geschreven, dat ik er wel een boek van kon maken. En dat heb ik gedaan.’

Wat was jouw grootste teleurstelling?

‘Dat de drang naar geld allesbepalend was. Dat had ik niet verwacht toen ik als notaris begon. Ik wilde hoogwaardig juridisch werk doen. Maar op sommige kantoren heerste een angstcultuur. Notarissen werden onder druk gezet om meer geld binnen te halen. Er werden machtsspelletjes gespeeld. Ik weet zeker dat ik niet de enige ben die dit heeft meegemaakt, maar wel de enige die dit naar buiten heeft gebracht.’

Ben je niet bang voor reacties uit het notariaat?

‘Nee. Ik heb dit boek niet geschreven om mensen te beschadigen, dan had ik nog veel ergere dingen kunnen opschrijven. Ik heb dan ook niet de echte namen van kantoren en mensen gebruikt. Het ging mij er om mijn eigen verhaal kwijt te kunnen. Bovendien heb ik vooral reacties gekregen waaruit blijkt dat mensen blij zijn dat ik dit heb opgeschreven. Dat geeft ook aan dat de problemen die ik heb ervaren nog niet allemaal zijn opgelost.’

Zou je ooit weer als notaris willen werken?

‘Het is een fantastisch vak, het mooiste dat er bestaat. En de meerderheid van de notarissen doet het hartstikke goed. Het is een kleine groep die veel schade aan het beroep en mensen heeft aangericht. Nu ben ik zelfstandig adviseur en interim jurist. Ik zou alleen notaris worden als ik een kantoor met gelijkgestemden kan oprichten. Mijn doel is plezier hebben in het oplossen van juridische problemen, niet het verdienen van miljoenen per jaar.’

Unieke tekeningen op registers

AMBT

Medewerkers van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) troffen tijdens het digitaliseren van notariële archieven een bijzondere vondst aan: schutbladen en eerste bladen van registers vol tekeningen. Ze zijn afkomstig uit het archief van Francis Gerardus van der Heijden, notaris te Oijen van 1880 tot 1908. ‘Heel opmerkelijk, het is voor ons de eerste keer dat we zoiets in een notarieel archief tegenkomen’, reageert Christian van der Ven, digitaal archivaris van het BHIC. ‘Het gaat om enkele tientallen tekeningen.’ Van der Ven gaat ervan uit dat de notaris zelf zijn stukken heeft versierd. ‘Het begon met het verluchten van letters, later werden het hele schutbladen.’ Op de tekeningen zijn onder meer dieren, vrouwe Justitia en Anton Pieck-achtige taferelen te zien. •

‘Beleidsmakers moeten zich ervan bewust zijn dat met het inzetten op eigenwoningbezit, de steun voor collectieve voorzieningen kan afnemen’

Politiek socioloog Stéfanie André in *De Telegraaf* in haar proefschrift over de voor- en nadelen van wonen in de koopsector.

Knelpunten signaleren en oplossen

Notarissen, erfrechtadvocaten en (kanton)rechters hebben met elkaar te maken rondom de vereffening van nalatenschappen. Recent kwamen zij bijeen tijdens een professionele ontmoetingsdag over dit onderwerp.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog

De Expertgroep Erfrecht buigt zich al jaren over dilemma's waar vereffenaars tegenaan lopen. Twee maanden geleden publiceerde zij hiervoor nieuwe richtlijnen, waarna begin november de eerste professionele ontmoetingsdag over vereffening plaatsvond tussen notariaat, advocatuur en rechterlijke macht. In de Veerensmederij in Amersfoort blijkt deze bijeenkomst in een behoefte te voorzien. Tijdens de voordrachten wordt aandachtig geluisterd, smartphones blijven in de tas en 's middags doen de tweehonderd deelnemers actief mee aan de workshops. Het doel van de dag is dan ook in ieders belang: praktische hindernissen signaleren en oplossingen aandragen, zodat op termijn aangepaste regelgeving volgt.

LEVEND DOCUMENT

Problemen rondom vereffeningen zijn er volop, stelt de Utrechtse hoogleraar Burgerlijk recht Jan Biemans. 'Hoe sommige wettelijke bepalingen door- en uitwerken, blijft onderbelicht, maar vergeet niet dat de wet een levend document is.' Volgens hem wordt het werk voor de vereffenaar aanzienlijk vergemakkelijkt als niet iedereen standaard een nalatenschap beneficiair zou aanvaarden, tenzij een erfenis overduidelijk positief is. Enthousiast roept hij zijn gehoor op proefprocedures te voeren. 'Dat trekt zaken vlot en binnen een jaar heb je uitsluitel.'

SNELLER EN GOEDKOPER

Al kunnen vereffeningen lastig uitpakken, hoogleraar familievermogensrecht Tea Mellema vertelt allereerst hoeveel plezier ze haar hebben bezorgd. 'Ze brachten me naar

Sardinië, in een hondenkennel en coffeeshop.' Zij acht vooral de notaris geschikt als vereffenaar, omdat die daartoe goed is geoutilleerd. Desondanks is ze voorstander van een speciale opleiding, die er al is voor executeurs. Je bent als vereffenaar geen rijdende rechter, zegt ze nadrukkelijk. 'Wees streng: de schulden van de overledene moeten worden betaald, dat is jouw primaire taak.' Krachtig pleit ze voor snellere en goedkopere benoemingen, liever door de kantonrechter dan door de rechtbank en zonder tussenkomst van een advocaat. Ze haalt een zaak aan waarin voorafgaand aan de benoeming van de vereffenaar al 300.000 euro was uitgegeven aan advocaatkosten. 'Een snellere benoeming had dit kunnen voorkomen.' Graag zou ze in complexe nalatenschappen met een kantonrechter of rechter-commissaris overleggen. 'Dat komt de gehele vereffening ten goede en iets dergelijks gebeurt ook tijdens regiezaken bij ingewikkelde scheidingszaken.'

‘Voer proefprocedures om zaken vlot te trekken’

PARTIEEL VERDELEN

Meerdere sprekers stellen zich de vraag waar de rol van de executeur eindigt en die van de vereffenaar begint en wat een executeur wel en niet mag. Mellema: ‘Tot duidelijk is of een nalatenschap positief of negatief is, kan hij misschien maar het best de boedel inventariseren. Dan maakt de vereffenaar vervolgens de boedel gereed voor verdeling.’

Wel is zij ervoor om onder voorwaarden vaker al tijdens het proces partieel te verdelen. ‘Als de schuldeisers bijna allemaal zijn voldaan, kan er toch best al worden uitgekeerd aan de erven? Wat heeft het voor zin om de auto in de garage te laten staan als dat niet ten nadele is van de schuldeisers?’

KNOPEN DOORHAKKEN

Een advocaat zit per definitie anders in een vereffeningproces dan een notaris of rechter, al is er genoeg overlap, zegt erfrechtadvocaat Petra Knoppers. Ook zij hekelt de procedures rondom de benoeming van een vereffenaar. Mede daarom is ze gecharmeerd van Biemans

oproep om proefprocedures te starten, want ze krijgt veel zaken nauwelijks aan haar cliënten uitgelegd. Ook ergert zij zich aan de soms maandenlange wachttijden voordat de kantonrechter een termijn stelt om schuldeisers op te roepen. Zelf neemt zij waar mogelijk een vereffening stevig in handen en hakt knopen door. Aanwijzingen van een rechter dragen niets bij, vindt ze. ‘Daarna voel je je hooguit gesterkt, maar jij blijft verantwoordelijk.’ Onduidelijk vindt ze het moment waarop de vereffening klaar is en hoe het zit met de overdracht. ‘Ook daarin kunnen de nodige slagen worden gemaakt.’

SPAGAAT

Als voorzitter van de expertgroep vertelt Twan Bennenbroek, rechter in Oost-Brabant en voormalig notaris, hoe lastig hij de rol van sparringpartner vindt. ‘U als vereffenaar vraagt mij om een aanwijzing, terwijl ik later uw totale vereffening moet beoordelen. Dat brengt mij als rechter in een spagaat, want op dat moment heb ik geen volledig overzicht

over die nalatenschap. Die krijg ik na afloop en pas dan zie ik ook wat goed is gegaan en wat misschien anders had gemoeten.’ Wie om een aanwijzing vraagt, zoekt rugdekking, oordeelt hij scherp. De expertgroep vindt dat vereffenaars zouden moeten worden betaald volgens de Recofa-richtlijn.

WORKSHOP 1:

BENOEMING VAN DE VEREFFENAAR

Wie benoem je tot vereffenaar en waarom, luidt de eerste vraag van erfrechtadvocaat Katelijne van Barneveld en kantonrechter Gertjan Wouters. Omdat een vereffenaar primair de belangen van schuldeisers behartigt, is het zinloos dat erfgenamen vaak een vereffenaar voordragen. Rechtbanken werken met lijsten van bewindvoerders en curatoren, maar de wet verbiedt het hen dat zij lijsten aanleggen met namen van vereffenaars, zegt een rechter. Zijn collega: 'Bij verzoeken van banken in vermoedelijk lege boedels vragen wij altijd om een naam, want niemand staat te springen om in die gevallen als vereffenaar op te treden. Laatst gaf ik een notaris een negatieve boedel, maar zodra ik een positieve heb, benader ik eerst hem. Een kandidaat-notaris vindt advocaten

geschikter als vereffenaar dan notarissen: 'Zij zijn slagvaardiger en beter thuis in rechtsprocedures. Het blokkeert ons dat we neutraal moeten zijn.' Algemeen vindt men dat voor de benoeming tot vereffenaar géén advocaat nodig is en dat dit goedkoper en sneller kan. Verschillende rechtbanken blijken verschillende regels te hanteren rondom de zitting voor de instemmingsverklaring van erfgenamen: 'Onnodig vertragend en kan gemakkelijk anders.' Om zaken sneller te kunnen afhandelen, wordt er nagedacht over een wetswijziging. Tot slot merkt iemand waarschuwend op dat de vereffenaar in het begintraject alle rekeningen moet blokkeren. 'Daarmee voorkom je dat sommige schuldeisers wél betaald krijgen via een doorlopende incassorekening, terwijl anderen achter het net vissen.'

WORKSHOP 2: VOORTGANG VAN HET VEREFFENINGSPROCES

Vooral de stroeve samenwerking tussen vereffenaar en rechterlijke macht staat centraal in de workshop van notaris Justine Tielemans en erfrechtadvocaat Joost Diks. 'Rondom de benoeming verlies je zo drie maanden, maar ook later in het proces. Waarom gaat dat zo?' Soms gaan er jaren overheen voor ik iets hoor van de rechtbank, zegt iemand. Dat genoeg is geheel wederzijds, repliceert een rechter: 'Misschien wordt de vraag niet goed gesteld.' De meeste vereffenaars vinden dat de rechterlijke macht beter benaderbaar moet zijn tijdens het proces. Niet vanwege rugdekking, zegt een deelnemer geïrriteerd, maar omdat sommige vereffeningen enorm gecompliceerd zijn. 'Ik had een boedel met aandelen, waarin de erfgenamen niet alleen aandeelhouders waren, maar ook privéschulden bij de bv hadden. Overleg kan dan enorm helpen.' Ten slotte gaat het over het gevaar van paulianeus handelen (het frauduleus wegsluizen van geld) voorafgaand aan een vereffening. 'Let op, zeker als er kort voor het overlijden van de legitimaris veel geld is verdwenen. Hoe zit het met de levensverzekering en uitgaven in het jaar ervoor? Laat zien dat je er bovenop zit en ook naar het financiële verleden kijkt.'

WORKSHOP 3:**REKENING EN VERANTWOORDING**

Twan Bennenbroek en Renée Albers, docent Erfrecht aan de Universiteit van Amsterdam, leggen de deelnemers aan hun workshop stellingen voor. Zoals: moet de hoogte van het loon van de vereffenaar altijd worden bepaald aan de hand van Recofa-richtlijnen? En: behoort een tussentijds voorschot tot de mogelijkheden?

Een notaris merkt op dat hij het Recofa-tarief hoog vindt, hoger dan het commerciële verdienmodel. 'Vaak ben ik er blij mee, maar het is de vraag of het passend is in elke nalatenschap.' De meesten vinden een tussentijds voorschot redelijk. 'Een vereffening duurt jaren, ik vind niet dat ik dat allemaal hoeft voor te schieten', zegt een kandidaat-notaris. 'De curator krijgt wel een voorschot en moet een halfjaarlijks verslag maken, waarom geldt dit niet voor vereffenaars?'

Op de stelling of de kosten van een ontslagen vereffenaar voor de boedel van de nalatenschap komen of voor rekening van de vereffenaar, wordt weifelend gereageerd. Een grijs gebied, constateert een deelnemer. Een rechter: 'Wij benoemen alleen vereffenaars met een rechtsbijstandsverzekering.' Alle deelnemers zijn het ermee eens dat het loon van de vereffenaar altijd superpreferent is.

VOORGESTELDE OPLOSSINGEN

Kort voor de borrel, na een middag vol workshops, vat Jan Biemans de voorgestelde, potentiële oplossingen samen:

- Rechtbanken maken een lijst met vereffenaars en benoemen hen zonder tussenkomst van een advocaat.
- Bij complexe nalatenschappen die financiële expertise vereisen, kan worden gedacht aan samenwerking tussen een jurist en accountant.
- De vereffenaar die wordt opgezadeld met een lege boedel wordt later gecompenseerd met een positieve nalatenschap. (Al is het niet de bedoeling dat hij zijn inspanningen van een eerdere negatieve boedel verhaalt op een positieve.)

- Laat de wetgever zich buigen over de verschillende rollen van de (kanton)-rechter gedurende het vereffeningproces. Er wordt gepleit voor landelijk identiek rechtbankbeleid.
- De vereffenaar die een aanwijzing wil, stelt schriftelijk een concrete vraag en formuleert tevens wat volgens hem een goede oplossing zou zijn.
- Het Recofa-tarief wordt een jaar uitgetoetst en daarna geëvalueerd.
- Maak keuzes als vereffenaar, zit boven op het proces, acteer zelfstandig en hak knopen door. Wees minder bang voor het maken van fouten en houd de kosten-batenanalyse scherp voor ogen.

Geloof in nieuwe technologie

Sinds afgelopen zomer werken zo'n 35 (kandidaat-)notarissen en gespecialiseerde juristen samen in een Blockchain Innovatielab. De bevindingen van hun *fact finding* missie werden 1 november gepresenteerd tijdens de laatste bijeenkomst.

TEKST Peter Steeman | BEELD Truus van Gog

De notarissen die aanwezig zijn voor de laatste bijeenkomst van het KNB Blockchain Innovatielab zijn aardig ingewijd in de mogelijkheden van blockchain. Maar om het vergezicht nog iets scherper te maken, is Justin Schlee, strategisch directeur bij ICT-leverancier Anva, uitgenodigd. Het bedrijf maakt softwareoplossingen voor de verzekeringsbranche en experimenteert al met blockchaintoepassingen. Schlee ziet wel mogelijkheden voor blockchaininnovatie binnen het notariaat. 'In het hypotheekproces duurt het verpanden van een overlijdensrisicoverzekering bij een overlijden soms maanden. Om het proces te optimaliseren, heb je eigenlijk behoefte aan een register waar alle partijen toegang toe hebben. Het voordeel van een blockchainregister is dat er geen documenten, maar alleen hashcodes in worden opgeslagen. Een hash is een set van cijfers die correspondeert met een bestand. Daardoor heb je niet te maken met de Wet bescherming persoonsgegevens. Dat levert een enorme kostenbesparing op. Omdat je met behulp van blockchain een snellere service biedt, kan je daar een vergoeding voor vragen. Het mooie is dat leveranciers van overlijdensrisicoverzekeringen en hypotheekverstrekkers hier ook de meerwaarde van

inzien. Je bouwt een systeem dat is goedgekeurd door de notaris. Dat stimuleert andere partijen om aan te haken.'

AARZELING

Het idee voor een dergelijke blockchainoplossing is aansprekend genoeg. Toch is er een lichte aarzeling te bespeuren bij een aantal van de aanwezige notarissen als gevraagd wordt of ze zich zouden willen aansluiten bij zo'n blockchain. 'Ik zit niet in de familiepraktijk, die expertise heb ik niet', merkt een deelnemer op. 'Hoef ik alleen de pc maar aan te zetten?' vraagt een andere collega. 'Ik doe graag mee, maar moet ik dan iets af- of goedkeuren?' De discussie illustreert het spanningsveld. Wat is precies je rol als notaris wanneer je in blockchainoplossingen gaat denken? 'Je bouwt eigenlijk een ecosysteem', legt Schlee uit. 'Wie meedoet, ontvangt een vergoeding voor het minen. Je krijgt geld omdat je een handeling verricht, dat is de essentie van blockchain. Een blockchainnetwerk is een systeem waar iedere deelnemende notaris evenredig van profiteert. Je zou met 25 notarissen al een *permissioned* blockchain kunnen beginnen. De enige voorwaarde om de eerste stap te zetten, is dat je moet geloven in de nieuwe technologie.'

PLANTJE

Hierna is het de beurt aan de voorzitters van de vier werkgroepen om verslag uit te brengen van hun graafwerk. 'De grootste bedreiging vormen we zelf', luidt de conclusie van de werkgroep 'Kansen en bedreigingen van blockchain voor het notariaat'. 'We moeten nu investeren in blockchain om te laten zien dat we het beheersen', stelt John Wijnmalen, voorzitter en notaris bij Dirkzwager, vast. 'De overdracht van registergoederen is bijvoorbeeld onweerlegbaar vast te leggen in blockchain. Daarbij zou de notaris de *trusted partner* moeten zijn, die controleert of partijen weten wat ze aan het doen zijn. De pioniers in blockchain die we gesproken hebben, zien zeker kansen voor de notaris. Blockchain is een plantje, dat binnen het notariaat in de breedte moet gaan groeien.'

‘Als in een proces veel partijen samenwerken, biedt blockchain voordelen’

De werkgroep ‘Stakeholder management’ heeft een inventarisatie gemaakt van partijen die zich eveneens met blockchain bezighouden. ‘Dat zijn er enorm veel’, aldus voorzitter Bart Versteeg, notaris bij Vrijthof notarissen en sinds kort bestuurslid van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). ‘Het is ondoenlijk om overal aan te schuiven. We zullen keuzes moeten maken. Vooral omdat je niet alleen wilt samenwerken met partners als Belastingdienst, Kamer van Koophandel en Kadaster, maar ook bijvoorbeeld met consumentenorganisaties.’

Privacywetgeving laat zich heel goed combineren met blockchain, blijkt uit de bevindingen van de werkgroep ‘Wet- en regelgeving met betrekking tot blockchain’. Voorzitter Cees de Zeeuw, notaris bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn: ‘In een blockchain zit feitelijk geen informatie opgeslagen die als tekst te lezen is. Omdat privacygegevens zijn versleuteld, kan je heel goed waarborgen wie toegang heeft tot welke informatie. Je kunt daarmee zowel technisch als juridisch hoogstaande privacywaarborgen inbouwen.’

PREFAB

Hoe heeft De Zeeuw het werken in een Blockchain Innovationlab ervaren? ‘Je stapt als notaris uit je comfortzone. Het is leuk om met vakgenoten te filosoferen over de mogelijkheden. Het werk van een notaris bestaat vaak uit kleine stappen in een proces. Welke stappen kan je oplossen in blockchain zonder dat je de toegevoegde waarde van een notaris –

het beoordelen van gegevens en in de juiste context toepassen – uit het oog verliest? Een valkuil is dat we als beroepsgroep bij nieuwe mogelijkheden heel goed zijn in het bedenken van bezwaren. Dat is een juridische eigenschap. We moeten met blockchain aan de slag. Anders worden we ingehaald door slimme partijen met marktmacht.’

Voor Peter Hoogendoorn, senior kandidaat-notaris bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn en voorzitter van de werkgroep ‘Just do it... and learn’, is de afstand tot het onderwerp kleiner dan voor sommige van zijn vakgenoten. Hij programmeert al sinds zijn tiende. De werkgroep heeft drie voorbeelden gevonden die zich lenen voor uitwerking in een KNB-dedicated blockchain: dagtekening van stukken, legalisatie en registratie van aandelenleveringen. ‘De eerste twee lijken relatief eenvoudig uit te voeren. Je hebt niet met andere partijen te maken en de processen hebben weinig stappen. Het bouwen van aandelenleveringen – en wellicht in het verlengde daarvan het centraal aandeelhoudersregister (CAHR) – in blockchain is een stuk ambitieuzer. Je moet je bij ieder plan afvragen: wat voegt blockchain toe? Gebruik je het omdat het de betere technologie is of alleen omdat je mee wilt doen met de laatste mode? In dit geval is blockchain de betere database-techniek. Als in een proces veel partijen samenwerken, biedt blockchain voordelen. Een traditionele database heeft een goed bewaakte toegang en onderhoud nodig. Bij de blockchain houd je met elkaar het systeem veilig. En het is onder bepaalde voor-

waarden redelijk prefab. Je hoeft niet *from scratch* iets te bouwen en te auditen met alle kosten van dien.’

CONCREET

Wat gaat de KNB doen met de oogst aan bevindingen? ‘We gaan het concreet maken’, verzekert KNB-bestuurslid Aart Barkey Wolf, notaris bij Houthoff en voorzitter van het Blockchain Innovationlab. ‘Alleen als je met blockchain aan de slag gaat, kom je erachter wat de mogelijkheden zijn. Vooraf was het doel ons als notariaat te oriënteren op de mogelijkheden van blockchain. Wat zijn de kansen? En wat is onze toegevoegde waarde? Wat uit de bijeenkomsten blijkt, is dat we hier als notariaat zeker een vervolg aan moeten geven. Einde van dit jaar willen we een beleidsadvies formuleren, zodat we in het voorjaar een plan aan de ledenraad kunnen voorleggen. Uit de werkgroepen komt een aantal voorstellen voor pilots. Een definitieve keuze hebben we daar nog niet in gemaakt, maar dat er een pilot in de vorm van een *permissioned* blockchain komt, staat wel vast. We kunnen niet om blockchain heen.’ ■

Op zoek naar de juiste collega? Plaats uw vacature in Notariaat Magazine.

Sdu Adverteren

- U adverteert in het officiële orgaan van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB).
- U bereikt daarmee automatisch alle (kandidaat-)notarissen in Nederland.
- U heeft multimediale mogelijkheden d.m.v. gunstige doorplaatsing op Advocatie.nl.

Wilt u meer weten? Vraag onze media-adviseur Leroy Versteegen:
☎ (0)70 378 0703 ✉ l.versteegen@sdu.nl

Meer informatie op sduadverteren.nl

Sdu

oprecht
de beste
keuze

Beroepsopleiding notariaat openstellen voor buitenstaanders

WAT VINDT U DAAR NU VAN?

Een aantal grote advocatenkantoren pleit ervoor buitenstaanders zoals natuurkundigen of economen toe te laten tot de beroepsopleiding advocaten. Eerst moeten ze een zogeheten *bar exam* doorstaan. De beroepsgroep kan zo toetsen of de kandidaten aan de door de beroepsgroep gestelde eisen voldoen. Zou de notariële beroepsopleiding ook voor zulke buitenstaanders opengesteld moeten worden?

Karen Verkerk

BESTUURSLID SBN EN NOTARIS

‘De taak van de notaris in het rechtsverkeer is een wezenlijk andere dan die van de advocaat. Het scheppen van rechtszekerheid staat voorop. Een juridische opleiding is daarvoor de basis. Bovendien dient die opleiding gericht te zijn op de specifieke taken van de notaris. Tegelijkertijd is het notarisambt niet statisch; onder invloed van digitalisering en andere maatschappelijke veranderingen verandert ook het notariële beroep. Het notariaat moet daarvoor

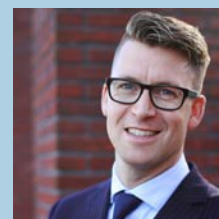
Freek Schols

HOGLERAAR PRIVAATRECHT

‘Multidisciplinaire, academische juristen zullen op menig kantoor met een erehaag ontvangen worden. Dat zie je in het klein al met de notariële fiscalist. Je hoeft inmiddels geen groot geleerde meer te zijn om te zien dat de werkomgeving en hetgeen men van juristen verwacht snel verandert. Denken over de inhoud van de initiële studie en de beroeps-

openstaan. In de toekomst kan de opleiding breder zijn en niet alleen op het recht gebaseerd. Een goed juridisch fundament blijft echter noodzakelijk. Vakken die de achtergrond en basis voor de goede jurist vormen, zoals rechtshistorie en rechtsfilosofie, alsmede de inleidingen op het burgerlijk recht en strafrecht zijn en blijven belangrijk. Het uitsluitend volgen van de beroepsopleiding door iemand vanuit een andere discipline is onvoldoende. Ook noodzakelijk is dat de wet duidelijk aangeeft wie er toegang tot het beroep van (kandidaat-)notaris hebben; dat aspect speelt ook nu bij herintreders en zij-invliegers. Notarissen werken van oudsher samen met andere disciplines zoals fiscalisten en accountants. De onpartijdige en onafhankelijke positie van de notaris maakt een dergelijke samenwerking gemakkelijk, zodat er wellicht minder behoefte is aan vermenging met andere disciplines dan bij de advocatuur.’ •

opleiding is in dit kader ook gewenst. “*Aliens*”, en dat bedoel ik liefkozend, kunnen een frisse wind laten waaien. Als experimentele denkpiste is het dan ook zeker niet gek. Maar is de behoefte aan dergelijke zij-instromers zo hoog? Niet ieder kantoor heeft behoefte aan een jurist met, bijvoorbeeld, bedrijfseconomische kennis op topniveau. Zo wel, is het dan een idee om de gevorderde notariële werknemer een universitaire master bedrijfs-economie te laten volgen? Denk andersom: *juristen* die zich de verlangde, nieuwe of andere vaardigheden en kennis eigen maken. En om dit te stimuleren: wellicht PE-punten voor masters Economie, Sociologie, Artificial Intelligence of Engelse taal en cultuur? Misschien nog eens nadenken over de

Jasper Nobel

KANDIDAAT-NOTARIS

‘Nee, ik denk niet dat je zonder juridische vooropleiding succesvol kunt deelnemen aan de beroepsopleiding. De eisen aan het niveau voor civiele en fiscale kennis zijn daarvoor te hoog. Je zou dit natuurlijk kunnen toetsen, nu doen we dat door een universitaire vooropleiding te eisen. Maar er zijn volop mogelijkheden om als notarieel medewerker aan de slag te gaan. In mijn eigen vakgebied, familie-recht, heb je veel aan levenservaring en psychologisch inzicht. Laat de verpleegkundigen, dokters en psychiaters maar komen! Gemotiveerde mensen met een diverse achtergrond zijn van harte welkom in het notariaat en kunnen in de rol groeien van notarieel medewerker. Iemand met een andere achtergrond kan een nieuw elan brengen en impulsen geven om zaken nog beter aan te pakken. Er zijn genoeg goede en praktische opleidingen om de benodigde juridische kennis te verwerven. Wie daarna notaris wil worden, zal een universitaire rechtenstudie en een beroepsopleiding moeten volgen. Het is aan de universiteit en de beroepsopleiding om vrijstellingen te verlenen, zodat de studie sneller kan verlopen. Het notariaat is nogal van de controle. Het is al heel spannend om wat meer ruimte te scheppen voor herintreders die we als notariaat hard nodig hebben.’ •

IDS-spelregels, maar laten we de notariële programma’s niet op de natuurkundige schrijven. Bovendien is het de vraag of je met een eenjarige master recht of een *bar exam* een ware jurist kweekt. Wel zou ik alvast ervaren togaberoepers toe willen laten tot de beroepsopleiding en het notariaat, ook al is men niet “notarieel” afgestudeerd. Als de beroepsopleiding goed en zwaar genoeg is, heeft niemand iets te vrezen.’ •

AKSOS

- Administratie
- Salarissen
- Belastingen
- Rapportages
- Accountancy
- Advies

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

AKSOS Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...
...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl - Tel. 038-4524280

HET WINNEND NOTARIAAT

Leertrajecten voor (kandidaat-)notarissen

Voor een bloeiend kantoor

Leergang:

Authentiek Sturen op Succes (56 PE-punten)

Meesterschap in:

❖ Adviesvaardigheden (13 PE-punten)

❖ Veranderen van je kantoor (13 PE-punten)

www.hetwinnendnotariaat.nl

info@hetwinnendnotariaat.nl

Notariskantoor Van Limburg Stirum

behoort tot de grotere kantoren in het Gooi,
en zoekt een (bij voorkeur ervaren)

kandidaat-notaris

voor 3 of 4 dagen per week om ons team te versterken, met name op het gebied van het familierecht en incidenteel ook op onroerend goed gebied, waarbij bevoegdheid tot waarneming tot aanbeveling sterkt, waarbij opvolgingsmogelijkheden op termijn ook bespreekbaar zijn.

Onderschrijf jij de gedachte: "Niet alleen samen hard werken, maar ook samen hard lachen", stuur dan een CV naar van.limburg.stirum@vls-notaris.nl

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij de notaris of kandidaat-notaris via 035-6254321.

ACCOUNTANTS EN ADVISEURS

ALS BRANCHE-ACCOUNTANT VOOR NOTARIAAT EN
ADVOCATUUR BENT U BIJ ONS AAN HET JUISTE ADRES VOOR

// JAARREKENING EN BOEKHOUDING

// BEDRIJFSVERGELIJKING

// FISCALE AANGIFTEN EN ADVIES

// ONDERNEMINGSPLANNEN

// P&O ADVIES EN SALARISADMINISTRATIE

// FUSIE EN OVERNAME

Uw klanten komen tegenwoordig niet alleen uit Nederland. Door de samenwerking met ETL kunnen wij u buiten de grenzen van Nederland ook van dienst zijn. Waar onze kennis ophoudt, kunnen wij u in contact brengen met een partner-kantoor in het buitenland, waarbij u de kwaliteit kunt verwachten die u ook van ons gewend bent. Zo kunnen wij u nog beter van dienst zijn.

BUREAU NOTARIAAT & ADVOCATUUR

ACCOUNTANCY EN ADVIES IS
ONS TERREIN ADVOCATUUR
EN NOTARIAAT IS UW DOMEIN

OUDE UTRECHTSEWEG 28, 3743 KN BAARN
POSTBUS 1008, 3740 BA BAARN
T 035 693 64 44

E INFO@ETL-BNA.NL - WWW.ETL-BNA.NL

Nora van Oostrom-Streep

#Youtoo?

Umoet haast wel onder een steen hebben gebivakkeerd de afgelopen weken om niet te snappen waarop bovenstaande hashtag betrekking heeft: de seksuele intimidatie van mensen (mannen en vrouwen) door hun meerderen. Het begon met Harvey Weinstein, een bijzonder invloedrijke producer die er zijn modus operandi van had gemaakt (beginnende) actrices te belagen. Zij die zich verweerden, kwamen nergens meer aan de bak, werden zwartgemaakt en kregen in voorkomende gevallen te horen dat ze het aan zichzelf te wijten hadden. Nadat de eerste beschuldiging in de openbaarheid kwam, volgden er meer. Over Gijs van Dam, Kevin Spacey, Jappe Claes en Job Gosschalk, alsook over defensie, studentenverenigingen (al wisten we allemaal al langer van de 'bangalijsten' van Vindicat) en ... advocaten- en notariskantoren.

MISBRUIK HIËRARCHIE

Zonder in te gaan op de specifieke gevallen is het goed om te onderkennen wat het eigenlijke probleem van #metoo is, namelijk niet alleen seksuele intimidatie, maar breder het misbruiken van hiërarchie. Het gaat ook om het inbreuk maken op de grenzen van medewerkers als het werktijden betreft. Om het geven van rotklussen aan de 'jongste bediende' en het ontzeggen van kansen en perspectieven. In de jaren dat ik aan de beroepsopleiding het onderdeel 'beroepshouding en beroepsethiek' gaf, kwamen er soms tenenkrommende voorbeelden voorbij van dergelijk misbruik. Een

'Een hond heeft een baas en kandidaat-notarissen blijktbaar ook'

.....

kandidaat die 50 procent van de tijd koffie rondbracht, de keuken poetste en andere schoonmaakklusjes deed. ('Daar ben je echt niet te goed voor.'). Een kandidaat die met een zware rughernia toch iedere dag tot 23.00 uur werkte. (De notaris had een statafel laten plaatsen ...) De kandidaat die mee moest werken aan dubieuze akten. ('Jij bent sowieso medeplichtig, dus als jij het ooit aankaart, hang je zelf ook.'). Een kandidaat met een agressieve notaris. ('Als ik zeg "spring", mag jij alleen maar vragen: "Hoe hoog?"'). De kandidaat die alleen nog maar ruzieboedels kreeg toen ze de notaris op een fout in zijn akte wees. Kandidaten (vooral in het noorden!) die niet naar ringvergaderingen mochten, geen cursussen mochten volgen en losse contracten kregen, maar gezien de beperkte arbeidsmarkt in de regio geen kant op konden. Kandidaten aan de Zuidas die omvielen van de stress, maar die het niet hoefden wagen op tijd naar huis te gaan. ('Anders ben je geen Zuidas-materiaal.'). De lijst is eindeloos, met als dieptepunt de kano die als de notaris de kamer binnenkwam, moest gaan staan (... géén grap!!).

VRIJHEID

De essentie van alle voorbeelden? Misbruik van machtspositie. De geïntimideerde verkeert in een afhankelijke positie en vreest zijn of haar baan te verliezen of ten minste op een zijspoor te worden gezet. Aankaarten is niet aan de orde. Bij kleine(re) kantoren is geen vertrouwenspersoon of protocol, bij grote(re) kantoren is binnen no-time bekend wie de 'klager' is en komt de wraak alsnog. De cultuur is zodanig dat opkomen voor de eigen rechten gevoelsmatig niet kan of geen zin heeft. Van een medetrainer begreep ik dat in het notariaat de gevoelens van hiërarchie vele malen sterker zijn dan elders in de professionele dienstverlening. Een pregnant voorbeeld hiervan is volgens hem dat de kandidaten stelselmatig praten over 'mijn baas' als ze het over de notaris hebben. In andere professies wordt de leidinggevende 'leidinggevende' genoemd. 'Een hond heeft een baas' stelde deze trainer fijntjes vast 'en kandidaat-notarissen blijktbaar ook'.

BEWUSTWORDING

Het vasthouden aan de strikte hiërarchie is volstrekt uit de tijd en staat een optimale bedrijfsvoering in de weg. De medewerkers voelen niet de vrijheid optimaal te presteren, worden angstig en gespannen en zullen uiteindelijk vertrekken. Volstrekt contraproductief dus. Het veranderen van een dergelijke cultuur gaat niet vanzelf. Zoals ook in andere branches is van vitaal belang dat bewustwording plaatsvindt en het vertrouwen ontstaat dat men serieus wordt genomen. Zonder dat hier een specifieke hashtag voor nodig is, hoop ik overigens ... ■

‘Poortwachter heeft revolver in bureaula’

Het notariaat moet te zijner tijd meer mogelijkheden krijgen om fraude te voorkomen door tijdig informatie uit te wisselen. Op korte termijn moet de notaris echter meer doen met het bestaande arsenaal, dat bestaat uit meer dan alleen een ‘klappertjespistool’. Om te beginnen kunnen individuele notarissen hun fraudekennis opvijzelen, met bijvoorbeeld de verplichting om eens in de twee jaar tien compliance punten te halen.

‘De awareness bij de notarissen is nog niet groot genoeg’

TEKST Lex van Almelo | BEELD Roel Ottow

De Belastingdienst is positief over de houding van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), die meer wil doen aan fraudepreventie. Maar om nu te zeggen dat de notaris daarvoor alleen maar een ‘klappertjespistool’ heeft, zoals Jef Oomen anderhalf jaar geleden zei in *Notariaat Magazine*, is wat overdreven, vindt Joost Marée. Hij is verbonden aan het Expertisecentrum Handhaving en Intelligence van de Belastingdienst en hamerde vorig jaar al samen met officier van justitie Max Haan op meer aandacht voor fraude met rechtspersonen. Marée: ‘Een collega van mij zei over dat klappertjespistool: “Maar de notaris heeft wel een doorgeladen pistool in de bureaula liggen.” De waarheid ligt eigenlijk meer in het midden.’ Daarmee wil de Belastingdienst zeggen dat de notaris zelf meer mogelijkheden heeft om risico’s van een transactie te beoordelen.

WENSENLIJSTJE

De KNB neemt de notariële poortwachtersrol serieus getuige de notitie *Focus op Fraudepreventie* (zie kader Actiepunten). De notitie is opgesteld door de KNB, mede op basis van het vierpartijenoverleg met Belastingdienst, het Openbaar Ministerie en het Bureau Financieel Toezicht (BFT), zegt KNB-bestuurslid Aart Barkey Wolf. ‘Het is een weergave van waar we staan en wat we doen. En er zit ook een wensenlijstje in.’

Officier Max Haan juicht het zeer toe dat de KNB met de fraudenotitie een aantal onder-

werpen op de agenda wil zetten en de discussie daarover wil stimuleren. Een centraal aandeelhoudersregister, de mogelijkheid het Handelsregister ook te doorzoeken op natuurlijke personen en meer informatie uitwisselen, zullen volgens Haan ‘zeker bijdragen aan de versterking van de poortwachtersfunctie’. Maar deze onderwerpen zijn niet op korte termijn geregeld, al was het maar omdat er nieuwe wetgeving voor nodig is. Tot die tijd moet het notariaat het volgens Haan dus doen met het huidige instrumentarium.

Dat vindt BFT-directeur Marijke Kaptein ook. ‘Er zijn weinig juridische belemmeringen om informatie te delen en samen te werken. Het convenant van BFT en KNB biedt voldoende mogelijkheden. Benut die eerst. De notaris heeft inzage in het Handelsregister en kan op personen zoeken via bijvoorbeeld “Company Info”.’

‘Company Info biedt een manier van zoeken die helaas niet actueel en verifieerbaar is; dat geldt ook voor Google. De kosten zullen sowieso moeten worden doorberekend’, zegt Aart Barkey Wolf. ‘Wij zijn nu aan het onderzoeken wat een *best practice* zou kunnen bieden. Maar het liefst zouden wij gewoon in het Handelsregister naar personen willen kunnen zoeken.’

EERDER WAARSCHUWEN

Joost Marée ziet kansen voor een register van belanghebbenden, maar kan namens de Belastingdienst geen voorkeur uitspreken voor de vorm daarvan. Wel kan hij zeggen dat de aanlevering van digitale akten aan de Belastingdienst door notarissen over het algemeen goed verloopt. Hij is ervoor dat de Belasting-

dienst de KNB binnen de grenzen van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen soms direct informatie verstrekt over een notaris die een ‘risicoakte’ heeft gepasseerd. De KNB kan dan eens met die notaris gaan praten om hem of haar te waarschuwen. Nu moet de Belastingdienst een hele formele, ‘zware’ procedure in gang zetten: een melding doen bij het BFT, dat vervolgens een onderzoek opent. En meestal gaat deze procedure pas in werking als een notaris meerdere risicoakten heeft gepasseerd.

In ieder geval vindt Barkey Wolf de informatie van de Belastingdienst nuttig. ‘Als je terugkijkt op de casussen die de Belastingdienst aanlevert, kun je zeggen dat de zaak een andere uitkomst had gehad wanneer de notaris had doorgevraagd. Punt is wel: bij het delen van informatie geldt de geheimhoudingsplicht. Bovendien moeten wij in beginsel onze dienst verlenen aan een cliënt.’

De Belastingdienst zou graag zien dat de notaris een rol gaat spelen bij stichtingen die de aandelen van een onderneming bezitten en gaan wisselen van bestuurder. ‘Feitelijk is zo’n bestuurswisseling een aandelenoverdracht. Nu heeft de notaris er geen bemoeienis meer mee. Als zo’n stichting eenmaal is opgericht, kun je er als fraudeur alles mee doen.’

MINDSET

Alle partijen vinden dat de notaris wel wat meer zou mogen opletten. Marijke Kaptein: ‘De *mindset* van de individuele notaris moet op orde zijn. De KNB is heel actief, de weerstand zit vooral bij de notarissen die zekerheid

zoeken en bang zijn voor aansprakelijkheid als zij iets verkeerd doen. Dat is te begrijpen. De notaris moet daarom weten wat fraude is, wat de patronen daarbij zijn en waarop hij of zij moet letten.'

Volgens Max Haan is het noodzakelijk om alle notarissen 'ervan te blijven doordringen dat fraude zó onder hun neus kan plaatsvinden.' De 'wens is de vader van de gedachte' bij notarissen die doen alsof fraude bij hen niet voorkomt en daarom dus menen dat zij niet zo veel hoeven 'met dat hele poortwachtersgedoe'. Haan vindt het daarom een 'belangrijke uitdaging' voor de notariële beroepsorganisatie om op korte termijn notarissen uit de passieve modus te halen.

COMPLIANCEPUNTEN

Voorzitter Laurens Kelterman van de Vereniging van Notarieel Ondernemingsrecht Specialisten VOC is het daarmee eens. 'Je kunt nieuwe

instrumenten willen en de regeltjes willen aanpassen, maar dat helpt niet als het niet goed zit in de hoofden. De *awareness* bij de notarissen is nog niet groot genoeg.' Kelterman, die ook lid is van het compliance-team van VBC Notarissen: 'Notarissen moeten beseffen wanneer zij ongebruikelijke transacties moeten melden en wat de risico's zijn als zij dat niet doen.' Notarissen aarzelen soms met melden, omdat zij hun cliënt niet willen criminaliseren. Kelterman: 'Maar notarissen hoeven niet te beoordelen of een transactie verdacht is; ze moeten melden als deze anders is dan gebruikelijk.'

Kelterman raadt notarissen aan een PE-cursus te volgen. 'Dat is zeker nuttig voor notarissen die alleen werken met een klerk of kandidaat en niet de luxe hebben van een andere notaris die hen scherp houdt. Misschien zou elke notaris verplicht moeten worden om eens in de twee jaar tien compliancepunten te halen.' ■

ACTIEPUNTEN

In de notitie *Focus op fraudepreventie* inventariseert de KNB wat het notariaat doet aan fraudepreventie en wat er nog moet gebeuren. De KNB ziet onder meer de volgende actiepunten:

- meer mogelijkheden voor notarissen om informatie te verzamelen, waaronder invoering van een centraal aandeelhoudersregister;
- mogelijkheid openen om het Handelsregister te doorzoeken op natuurlijke personen;
- ministeriële regeling/ontheffing invoeren opdat Belastingdienst notarissen/KNB kan informeren over katvangers, stromannen en veelplegers;
- meer informatie uitwisselen uit het Centraal Digitaal Repertorium;
- onderzoeken of het BFT meer informatie kan delen met de KNB;
- onderzoeken of de mogelijkheden om diensten te weigeren, kunnen worden verruimd;
- kennis en bewustwording vergroten met cursussen, PE-scholing, helpdesk, overleg, intervisie en samenwerking met de Kamer van Koophandel.

Er zijn verschillende (notarieel-)juridische commissies en samenwerkingsverbanden waar (kandidaat-)notarissen in deelnemen. In *Notariaat Magazine* vertellen ze hierover.

NOTARIS EN MEER

WIE Karen Verkerk (52), notaris
WAAR Stichting Beroepsopleiding Notariaat (SBN)

‘Nadenken over ontwikkeling van het vak’

Iedere kandidaat-notaris die begint met zijn beroep moet daarnaast de praktijkopleiding van drie jaar volgen.

Bij de Beroepsopleiding Notariaat, die dit jaar dertig jaar bestaat, zorgen we voor een theoretisch en een praktijkgericht kader. Ook ontmoeten de deelnemers andere kandidaat-notarissen. In het eerste en derde jaar van hun opleiding krijgen ze een examen. Als ze dat halen, mogen ze waarnemen als een notaris bijvoorbeeld met vakantie is. Nog eens drie jaar later kunnen ze notaris worden. De opleiding is een van de taken van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en die heeft deze taak neergelegd bij onze stichting. Naast notarissen zit er van alle universiteiten met een notariële studie een hoogleraar in het bestuur. De opleiding zelf wordt verzorgd door het CPO (Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs) in Nijmegen.

‘Het stichtingsbestuur komt tweemaal per jaar samen voor een grote vergadering. Die duurt een paar uur en we moeten ons daarvoor door een behoorlijk pak papier werken. Tijdens de vergadering kijken we naar hoe het gaat met de opleiding en nemen we de evaluatie en de financiële stukken door. Ook bespreken we nieuwe ontwikkelingen en problemen in de beroepsgroep. Naast deze vergaderingen hebben de secretaris/penningmeester en voorzitter regelmatig contact via de telefoon of de mail over ad hoc-zaken. Bijvoorbeeld een klacht over een examen, die moet direct worden opgepakt.’

‘Ik ben zelf door het bestuur van de KNB voorgedragen om bestuurder te worden van de SBN. Ik ben altijd actief betrokken geweest bij de KNB en heb hiervoor in een commissie gezeten die zorg draagt voor de kwaliteit van de

opleiding. Het leuke aan mijn huidige functie is dat ik contact heb met mensen in het wetenschappelijk veld en in de praktijk. We hebben regelmatig overleg met zowel de beroepsorganisatie, de universitaire opleidingen en mensen uit de praktijk. Het gaat ons om hoe we de kwaliteit van het notariaat bewaken. Dat begint met de jonge mensen in het vak. Waar zitten de problemen? Hoe ga je ze opleiden? Kunnen we bijvoorbeeld ontwikkelingen in de beroepsgroep advocatuur bij ons toepassen? We kunnen een hoop van elkaar leren. Je wordt gestimuleerd om na te denken hoe het vak zich ontwikkelt, je kijkt verder dan je eigen kleine wereld. Als je alleen naar je eigen kantoor kijkt, lijkt alles wat je doet standaard te zijn. Het is altijd goed om van anderen te horen hoe zij naar iets kijken. De goede dingen neem je mee naar je eigen kantoor. Hoeveel tijd ik kwijt ben aan het voorzitterschap vind ik lastig te zeggen. De voorbereiding op vergaderingen kost tijd en het ligt ook aan het aantal besprekingen buiten die vergaderingen om.’

‘De komende tijd gaan we de hele opleiding fors evalueren. Wat gaat goed, wat gaat fout? We komen net uit een crisis in het notariaat. Veel notarissen zijn wat anders gaan doen. Nu is er opeens veel behoefte aan handjes in de praktijk. Dus moeten we nadenken over bijvoorbeeld de terugkeer van oud-notarissen in het vak. En er is behoefte aan verschillende soorten kandidaat-notarissen. Een standaard notariskantoor bestaat niet. Het is geen eenheidsworst. Die grote evaluatie van de opleiding staat gepland voor 2019, dus volgend jaar moeten we al flinke stappen nemen. We gaan kijken naar de behoeften en vragen van docenten, kantoren en kandidaten. Sluit de opleiding nog wel goed aan op de praktijk?’ ■

Communicatie
bij advisering

‘Bij het adviseren is integriteit van groot belang’

Advies geven, is voor veel notarissen dagelijkse kost. Die gesprekken zijn niet altijd eenvoudig. ‘De combinatie van empathisch reageren en formeel informeren is een communicatieve spagaat.’

TEKST Mariska Jansen | BEELD Beeldbank TvG

Vriendelijkheid, dat is wat nieuwe cliënten van Mariette Drijber ervaren als ze het voorpad van het Rotterdamse Notariskantoor Van Niekerk oplopen. Een sfeervol herenhuis met gestreepte markiezen. Het allereerste contact is dan al achter de rug. Eerder heeft ze als toegevoegd notaris een telefoongesprek met de cliënt gevoerd. Drijber steekt niet meteen van wal. In de aftastende beginfase van een gesprek gaat het vaak eerst over de familieomstandigheden. Die weduwnaar met de vrouw die zo lang ziek is geweest, zit immers midden in een rouwproces. Dan is het belangrijk als iemand even op adem kan komen. In andere gevallen is het goed om kort bij te praten. Drijber: ‘Soms ken ik de mensen al. Ze komen terug omdat ze het testament willen aanpassen dat ik tien jaar

geleden voor ze heb gemaakt. “Ik heb geconstateerd dat u ouders bent geworden, wat leuk!” Vervolgens komen de vragen. Zo informeer ik altijd of er bijzonderheden zijn die van belang zijn voor de advisering. Dan blijkt bijvoorbeeld dat een kleinkind is overleden of dat een kind een ernstige psychische stoornis heeft.’

‘Een dergelijke onthulling vraagt om een gevoelsreflectie van de notaris’, reageert Jos Loeffen, senior-adviseur bij organisatieadviesbureau LTP in Groningen. ‘Natuurlijk kun je knikken en ter zake komen, maar dan ben je het contact met je gesprekspartner kwijt. Veel beter is het om dan te zeggen: goh, wat vervelend voor u.’

VALKUILEN

Het notariële beroep bestaat voor een belangrijk deel uit advies geven. ‘Die adviserende taak is nog niet zo eenvoudig’, zegt Loeffen.

‘Notarissen zitten in een lastig definieerbare rol. Aan de ene kant moeten ze contact maken met mensen met uiteenlopende persoonlijkheden en achtergronden. Aan de andere kant zijn er tal van regels en eisen die veel specifiek en formeler zijn dan in andere beroepsgroepen. Dat is een spagaat qua communicatieve vaardigheden. Daarbij komt dat mensen over het algemeen niet vanuit een innerlijke *drive* naar de notaris gaan. Iedereen snapt dat het een belangrijk vak is, maar het is wel een moetje.’

Volgens Loeffen is het voor een notaris daarom extra lastig om alle valkuilen die er zijn bij het adviseren van mensen te vermijden, zoals de balans tussen zenden en ontvangen. Zodra het gesprek over de inhoud gaat, raakt de notaris in zijn comfortzone. De notaris is natuurlijk ook gewoon de deskundige in het gesprek en heeft dus veel te vertellen. Maar als hij te lang aan het woord is, zwakt zijn vermogen om non-verbale informatie op te nemen af. Loeffen: ‘De tactiek is dan om stiltes te laten vallen en niet teveel zelf in te vullen. Stiltes

'Iedereen snapt dat het een belangrijk vak is, maar het is wel een moeij'

zijn vaak taboe in gesprekken. Maar mensen hebben bij ingewikkelde kwesties gewoon tijd nodig om vragen te bedenken.'

EERLIJKE FEEDBACK

'Die wetten en regels, die het werkveld van de notarissen bepalen, moet je ook kunnen uitleggen', zegt Loeffen, die al meer dan twintig jaar human resource consultancy doet voor het notariaat. 'Over het algemeen zijn notarissen introverter en perfectionistischer dan gemiddeld, uitzonderingen daargelaten. Daar komt bij dat ze vaak echt van hun vak houden. Dan wil je het zó goed doen, en leg je die regeltjes zó in detail uit, dat een leek denkt: waar heeft die man het over?'

De notaris kijkt tevreden terug op zo'n gesprek, maar eerlijke feedback heeft hij niet gekregen. 'De stap voor de cliënten om vervolgens te zeggen dat ze het niet begrijpen, is groot. Voor veel mensen is de notaris nog een autoriteit, ze willen niet dom overkomen', zegt Loeffen.

CULTUURVERSCHILLEN

Dat laatste speelt in mindere mate bij de grote kantoren die als core business ondernemingsrecht hebben. De cliënten van Pieter van Drooge, sinds elf jaar kandidaat-notaris bij NautaDutilh aan de Amsterdamse Zuidas, zijn private equity partijen, multinationals, overheidsinstanties, banken en beursgenoteerde bedrijven. Nederlandse cliënten hebben doorgaans goed opgeleide *in house* juristen in dienst, waarmee in de regel gecommuniceerd wordt. Buitenlandse partijen worden vaak mede vertegenwoordigd door buitenlandse advocatenkantoren 'Deze mensen zijn vakgenoten, ze zijn net als wij op de hoogte van wat mogelijk is. De wensen lijken al gauw helder', zegt Van Drooge. Toch is het belangrijk om te checken of de klokjes ook

daadwerkelijk gelijk staan. Naast juridisch-inhoudelijke verschillen kunnen cultuurverschillen het gesprek en de afstemming bemoeilijken. 'Met een Japanse cliënt is het anders communiceren dan met een Engelse. Ze zijn vaak wat gereserveerd, minder transparant en nemen niet zomaar initiatief. De bedrijfscultuur is hiërarchisch. Bij Franse cliënten spelen die gezagsverhoudingen op een andere manier ook. Amerikanen zijn vaak nuchter en *to the point*, wat de communicatie tot op zeker hoogte vergemakkelijkt', zegt Van Drooge.

STANDVASTIG

Los daarvan is het altijd zaak om als notaris je autonome verantwoordelijkheid te bewaren. 'Bij het adviseren is integriteit van groot belang', zegt Loeffen. 'Sommige cliënten, ook de grote internationale, zijn heel open en transparant. Maar de man of vrouw die met grote belangen schermt, kan je ook in een hoek drukken. Dan komt het aan op de persoonskenmerken van de betreffende notaris.' 'Je kunt over het algemeen op verschillende manieren omgaan met druk en verleiding. Ook communicatief gezien moet je ertegen opgewassen zijn. Zeker als op hoog niveau krachten op je worden uitgeoefend, is het van belang dat je standvastig bent zonder rigide over te komen.'

STERSPELER

'Een notaris moet distantie en empathie constant afwisselen', zegt Loeffen. 'Elke notaris weet de regels van de communicatie wel, maar de uitdaging is om die in de hectiek van een lastig gesprek toe te passen.' Herkenbaar vindt ook de Rotterdamse notaris Drijber: 'Ik zit al veertig jaar in het vak, maar ben me er iedere keer van bewust dat er een

persoon tegenover me zit die mij niet kent en van wie ik wel binnen een paar minuten het vertrouwen moet zien te winnen.' 'Laten we eerlijk zijn', zegt Loeffen. 'Communicatief zijn de eisen zwaar en niet iedereen zal een sterspeler zijn. Maar er gaat gelukkig ook veel goed. Het notariaat hier in Nederland is vrij ver in het waarborgen dat notarissen integer te werk gaan en over de juiste adviesvaardigheden beschikken.' ■

Hoe voer je een goed adviesgesprek?

- Gevoelsreflecties: als de cliënt iets vrolijks of verdrietigs heeft meegemaakt, speel daar (non-)verbaal op in door enigszins mee te gaan in de aard van de emotie.
- Let op de balans tussen zenden en ontvangen. Pas op voor lange betogen. Laat stiltes vallen en geef cliënten tijd en ruimte om vragen te bedenken. Neem niet te snel genoegen met een ja op de vraag: 'Is het duidelijk?'
- Doseer detailinformatie. Structureer je boodschap in eenvoudige stappen.
- Check na elke informatiestap in hoeverre de cliënt dit begrepen heeft.
- Tegenover internationale gesprekspartners: stel je op de hoogte van communicatieve cultuurverschillen.
- Wees assertief, maar niet strijdbaar als op een hoger niveau krachten op je worden uitgeoefend.
- Wissel distantie en empathie af. Wees zakelijk als het om inhoudelijke punten gaat. Wees sociaal als het gesprek op meer algemene of persoonlijke zaken komt.

Ik regel straks de geldzaken van mijn moeder

Dat staat in haar levenstestament

Dat mijn moeder haar wensen goed heeft vastgelegd, geeft haar en ons een gerust gevoel. Zo behoudt zij de regie over haar leven, ook als zij door ziekte of ongeval belangrijke beslissingen zelf niet meer kan nemen. Bovendien biedt het zekerheid aan de mensen die om haar geven. Heeft u al een levenstestament? Raadpleeg de checklist op wievandedrie.nl. Of vraag uw notaris om informatie.

Download de
checklist op
wievandedrie.nl

Je regelt het bij de notaris

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Personenvennootschapsrecht kan flexibeler en eenvoudiger

Het personenvennootschapsrecht is dringend aan vernieuwing toe. De wetten die dit regelen, dateren nog uit de negentiende eeuw. Maar er zit verandering aan te komen. Niet alleen een werkgroep heeft onderzoek gedaan naar hoe het beter kan, ook oud-notaris Christiaan Stokkermans verdiepte zich in deze ingewikkelde materie. Hij promoveerde cum laude aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op het boek dat hij over dit onderwerp schreef.

TEKST Martijn Rip | BEELD Truus van Gog

Wat hebt u onderzocht?

‘Ik heb 25 jaar in het notariaat gewerkt en ben gespecialiseerd in ondernemingsrecht. Personenvennootschapsrecht is daar een klein onderdeel van, dat mij na aan het hart ligt. Bovendien houd ik wel van complexe uitdagingen. Zo ben ik ertoe gekomen om te onderzoeken hoe het personenvennootschapsrecht gemoderniseerd kan worden. De wetten daarover dateren van 1838. De behoefte aan modernisering is dan ook heel groot.’

Waarom zijn de wettelijke regels niet eerder aangepast?

‘Soms lopen de dingen zo. Juristen vinden het een ingewikkeld onderwerp. Algemene onderwerpen zoals vermogensscheiding en aansprakelijkheid lopen hier dwars door het vennootschapsrecht heen, maar hoe is niet zo duidelijk. In 2002 is er een wetsvoorstel ingediend dat in 2011 weer is ingetrokken. Daarna is de werkgroep Van Olffen opgericht om te kijken hoe het beter kan. Die heeft vorig jaar een rapport gepresenteerd met daarin verbeteringen ten opzichte van het ingetrokken wetsvoorstel. Ik vind hun voorstel te complex. Mijn oplossingen zijn flexibeler en eenvoudiger.’

En wat zijn de conclusies?

‘Mijn studie mondt uit in 36 concrete aanbevelingen aan de wetgever. Een belangrijk onderdeel daarvan is dat het personenvennootschapsrecht eenvoudiger kan. Je hebt nu een maatschap, vof of cv. Die wil ik handhaven, maar het onderscheid tussen beroep en bedrijf is niet meer van deze tijd. Loodgieters, die vaak in een vof werken, zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de huur en de personeelskosten. Advocaten, vaak werkend in een maatschap, zijn slechts gedeeltelijk aansprakelijk. Hef die verschillen op en stel beide rechtsvormen open voor beroep én bedrijf. Ik stel een ander onderscheid tussen maatschap en vof voor: de maatschap kan een structuur zonder rechtspersoonlijkheid blijven, terwijl vof en cv zich

‘Het onderscheid tussen beroep en bedrijf is niet meer van deze tijd’

verder als zelfstandig rechtssubject kunnen ontwikkelen. Daarnaast zou het goed zijn als twee vof's straks een fusie kunnen aangaan. Dat stelt de werkgroep ook voor. Maar ik wil dat een vof ook met een bv kan fuseren. Voor beide soorten fusies pas ik dezelfde regels toe als voor fusies tussen bv's. Omdat het complexe transacties zijn, waarbij uiteenlopende belangen kunnen spelen, krijgt de

NAAM Christiaan Stokkermans
LEEFTIJD 54
GEBOORTEPLAATS Amsterdam
STUDIE(S) Notarieel recht, Vrije Universiteit Amsterdam
Europees recht, Universit  de Nancy II (DEA)
ONDERZOEK ‘Sleutels voor personenvennootschapsrecht’

notaris ook bij deze nieuwe fusievormen een rol. Zeker in het mkb zijn er veel bedrijven die niet een interne jurist hebben om hierbij te helpen.’

Wat kunnen notarissen met het onderzoek?

‘Een belangrijke taak van het notariaat is om ondernemers te adviseren over de meest geschikte rechtsvorm en over structuurwijzigingen. Met moderne rechtsvormen en mogelijkheden kunnen notarissen beter op de behoeften van ondernemers inspelen. In plaats van steeds weer aandacht te moeten vragen voor archaïsche rechtsregels, kan de notaris zijn cliënten straks aansprekende alternatieven voorleggen. Dat bevordert ook het imago van de notaris.’

Gaat u nog verder met het onderzoek?

‘We zitten nu in een fase dat het ministerie van Justitie & Veiligheid concreet aan het nadenken is over alle ideeën die op tafel liggen. Veel meer onderzoek op dit vlak is nu niet nodig. Op enig moment zal het ministerie met een conceptwetsvoorstel komen en kan iedereen daar commentaar op leveren. Dat zal ik zeker doen. Ook ga ik voordrachten over dit onderwerp houden.’ ■

Nieuw huwelijksvermogensrecht en eindejaarstips. 12 december 2017

Op 28 maart 2017 is wetsvoorstel 33 987 in de Eerste Kamer aangenomen. De verandering van ons huwelijksvermogensrechtelijke basisstelsel is een feit. Naar verwacht zal de inwerkingtreding op 1 januari 2018 zijn. De wijziging heeft niet alleen gevolgen voor de 'nieuwe huwelijken', maar ook voor de huwelijksvoorwaarden 'van vandaag en morgen'. Er is alle reden om de nieuwe regeling grondig door te nemen omdat in de meeste huwelijken het basisstelsel van toepassing is. Wij zullen ook aandacht besteden aan de gevolgen voor de huwelijksvoorwaarden en testamenten, de relatie met de fiscaliteit en natuurlijk ook de estate planning. En heeft u al een anti-gemeenschapsopslokclausule? Hoe zet u de nieuwe alsof-voorwaarden op? Zoals gebruikelijk mag u rekenen op suggesties voor modelteksten. Natuurlijk komen ook de overige eindejaarstips aan bod om 2018 goed in te kunnen gaan!

Met boek:
**'tekst &
toelichting'**

docenten:

prof. mr. dr. B. M.E.M. Schols
prof. mr. dr. W. Burgerhart
prof. mr. dr. F.W.J.M. Schols

locatie: Utrecht

datum: dinsdag 12 december 2017

tijden: 10.00 tot 16.30 uur
(met borrel)

cursusprijs: 395,- ex btw

pe-punten: 5 pe voor KNB, EPN
(in aanvraag)

Informatie en aanmelden:

www.estatetipeducation.nl
info@estatetipeducation.nl
020-3882928

INM OPLEIDING

Word registernotarisklerk
(bij 2 afgeronde modules)

REGISTERNOTARISKLERK WORDEN?

WILT U REGISTERNOTARISKLERK WORDEN?

Dan bent u bij INM aan het juiste adres. Sinds jaar en dag is het Instituut na- en bijscholing voor Notariële Medewerkers dé aanbieder van opleidingen en na- en bijscholingscursussen die specifiek gericht zijn op notariële medewerkers. INM biedt drie modules aan: Onroerend Goedrecht, Ondernemingsrecht en Familievermogensrecht. De modules kunnen ook afzonderlijk gevolgd worden.

CURSUS NIEUW HUWELIJKSVERMOGENSRECHT VOOR NOTARIËLE MEDEWERKERS.

Op 28 maart 2017 is wetsvoorstel 33 987 in de Eerste Kamer aangenomen. We gaan samen na wat de wijziging betekent voor de modellen en het beleid op uw kantoor. Wat adviseren we samenwoners die gaan trouwen, gelet op hun eventuele voorhuwelijks gemeenschappelijke woning? Wat doen we met meerinbreng en vergoedingsrechten? En heeft de wijziging ook gevolgen voor de overdrachtsbelasting en de schenk- en

erfbelasting? Heeft het opheffen van huwelijksvoorwaarden nog wel het beoogde effect en wat te doen met de ondernemer?

Op deze en al uw vragen krijgt u antwoord en na het volgen van deze cursus bent u klaar voor het nieuwe huwelijksvermogensrechtelijke tijdperk.

CURSUSPRIJS 225,- (ex btw)
4 pe punten

DATA EN LOCATIES

23 november 2017: 13.00-17.15 te Zwolle
19 december 2017: 13.00- 17.15 te Utrecht

Voor meer informatie:
www.inm.nl

Zie ginds komt Sinterklaas

Sint en Piet zaten te denken,
wat zij het notariaat voor 2018 willen
schenken.
Wat nieuwe wetten en regels misschien?
Wat staat ons te wachten, even zien:

BEPERKTE GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN

Dag gemeenschap van goederen, dáág,
dáág, dáág, dáág!
Zwarte piet!

Sinterklaas kapoentje,
U houdt uw eigen schoentje.
Ik houd mijn eigen laarsje.
Wel goed administreren, Sinterklaasje!

UITGEBREID CLIËNTENONDERZOEK

Hoor wie klopt daar notaris?
Hoor wie klopt daar notaris?
Hoor wie tikt daar zachtjes tegen het
raam?
Het is een witwasser zeker,
een verdwaalde UBO zeker?
Ik zal eens uitgebreider vragen naar
zijn naam!

VERPLICHT RESERVEFONDS VERENIGING VAN EIGENAREN

Buurtjes, buurtjes, heb je 't al vernomen?
Tiralalali, tiralalala!
Tijd voor sparen is gekomen,
Tiralalali, tiralalala!
Laat ons sparen, hand in hand,

De Sint, die blijft niet lang in 't land.
Buren, wat een goed idee!
Tiralalali, tiralalala!
Het dak kan weer wat jaren mee,
Tiralalali, tiralalala!

KNB 175 JAAR

De KNB is jarig.
Ik zet mijn schoen vast klaar.
Wellicht dat zij hem vol doet,
met ja, wist ik het maar!

KNB-BESTUUR OP KANTORENBEZOEK

Het bestuur ging uit fietsen
toen klapte zijn band.
Het voltallig bestuur moest toen
gaan lopen
Met de nieuwe voorzitter aan zijn hand.
Het bestuur kwam in Honselersdijk
en zei tegen de smid:
'Ik geloof dat Kesho Ghisai in dit dorpje
verscholen zit ...'

Fijne feestdagen en een gelukkig
nieuwjaar!

*Het is een
witwasser zeker,
een verdwaalde
UBO zeker?*

Kesho Ghisai,
Remmerswaal
Notariskantoor

A man with glasses and curly hair stands in a studio setting, wearing a grey work jacket over a light green shirt and dark blue work pants. He has his left hand on his hip and is holding a brown hat in his right hand. On the floor in front of him lies a green webbing strap with a metal buckle. The background is a plain, dark grey wall.

Automatisering als gemiste roeping

‘Een systeem is nooit onbeperkt veilig’

Bart Versteeg is notaris in Maastricht. Het had niet veel gescheeld of hij was de automatisering ingegaan. Sinds oktober zit hij in het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), waar hij onder meer IT als aandachtsgebied heeft.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

In 1981, ik studeerde nog, ging ik onze eerste computer kopen. Dat gebeurde op een industrieterrein bij Amsterdam. Het was een van de eerste Apple-computers, de II. Een kast van een doos. We leerden onszelf programmeren aan de hand van boeken. Niemand had verder nog een computer. Later kochten we de Apple III en weer later de Apple Lisa. Het scherm had ongeveer het formaat als dat van een huidige Ipad en de harde schijf was 5 megabyte, dus 0,005 gigabyte. Zo'n beetje de grootte van één digitale foto. Rond 1985 installeerden we als een van de eerste kantoren een netwerk. We hadden zes werkstations en een centrale harde schijf. Ik was een jaar eerder bij mijn vader op kantoor begonnen als kandidaat-notaris. Toen ik op de beroepsopleiding vertelde dat ik achter een toetsenbord zat, rilde men van afschuw. Typen? Dat was voor typistes.'

IT
‘Wat automatisering betreft, kan ik mijn vader wel een visionair noemen. Ook mijn opa heeft de intrede van de computers nog meegemaakt. Hij was hoofd administratie bij de Laura, een van de kolenmijnen. Hadden die ontwikkelingen maar veertig jaar eerder plaatsgehad, vond hij. De belangstelling voor automatisering heb ik altijd gehouden. Dat is wel een gemiste roeping. Ik heb zelfs een keer serieus overwogen over te stappen naar een softwarehuis, maar ik heb toch voor het notariaat gekozen. Tot 1998 hebben we de IT op kantoor zelf gedaan. Daarna hebben we het uitbesteed, omdat het te veel tijd ging kosten. Niet omdat het te ingewikkeld werd. Mijn vader en ik denken beiden met veel plezier terug aan de tijd dat wij samen op kantoor werkten. Ik heb veel

van hem geleerd. Soms ook hoe je dingen niet moet doen. Als vader en zoon én als collega-notarissen hebben wij een uitstekende band.’

ATYPISCH

‘In 1994, dus tien jaar na mijn kandidaatschap, ben ik notaris geworden. Naast mijn vader. Mijn idee was het kantoor groot genoeg te laten worden voor een tweede standplaats. Daarvoor heb ik mij wel drie slagen in de rondte gewerkt, maar het is gelukt. Wij doen hier veel atypische zaken, zoals het certificeren van kunstcollecties. Daarbij haal je het economisch eigendom en de zeggenschap uit elkaar, waardoor een kunstcollectie bij elkaar kan blijven. Ook adviseren we in grote transacties, onder andere in internationale estate planning. Zelf doe ik vooral ondernemingsrecht en sinds een jaar of drie IT-recht. Het is een mooie praktijk. Ook in het ondernemerschap heb ik plezier. We zitten in een fraai pand op het Vrijthof, waar helaas de bereikbaarheid een probleem is. We willen niet weg, maar komt er een geschikt pand langs, dan sluit ik niet uit dat we verhuizen.’

TERREINRIJDEN

‘In mijn vrije tijd heb ik altijd graag motor gereden, samen met mijn vrouw. Een jaar of twee geleden had zij er genoeg van. Ze verkocht haar motor en schafte een oude Jeep aan. Via de Jeepclub Nederland ben ik eens een dagje mee gaan terreinrijden. Daar kreeg ik, naarmate de dag vorderde, steeds meer schik in en aan het eind van de dag was ik om. Ook ik ruilde mijn motor in voor een Jeep. Wat wij doen, is niet crossen, maar trial rijden. Dat betekent dat je hindernissen neemt: door kuilen, over bergen, langs bomen.

Het gaat meer om behendigheid dan om snelheid. Aan het eind van een dag heb je modder tot achter je oren. Soms heb je maar een kilometer of tien afgelegd. Het zorgt voor balans in het leven, na een drukke werkweek. Vaak maken we er weekendjes van, compleet met kampvuur. Ik ben een gelukkig mens, met mijn vrouw, de vier kinderen die wij samen hebben, mijn kleinkind en mijn ouders, die beiden nog leven. En geweldig werk.’

INFORMATIEBEVEILIGING

‘Vanaf mei volgend jaar geldt de Algemene verordening gegevensverwerking. Ik denk dat maar een heel kleine minderheid van de kantoren daar klaar voor is. Een systeem is nooit onbeperkt veilig. Maar je kunt de drempel zo hoog mogelijk leggen. Als bestuurslid van de KNB heb ik als speerpunt de verbetering van de informatiebeveiliging bij notaris-kantoren. Toen ik de profielschets voor een nieuwe KNB-bestuurder las, voelde het alsof die voor mij was geschreven. Ik heb mijn drie partners op kantoor moeten overhalen, want die vonden het aanvankelijk niet zo'n goed idee. Ik wilde het heel graag doen, juist vanwege die aandacht voor IT. Als beroepsorganisatie willen we vooral hulp bieden. Op het intranet is bijvoorbeeld informatie over beveiliging te vinden. Verder hebben we onder meer de Stichting Rechtszekerheid Digitaal opgericht, die advies uitbrengt. Er zijn notarissen die zeggen: de server staat in de kelder en de deur zit op slot, dus dat is wel veilig. Tja, dan heb je nog een lange weg te gaan.’ ■

*‘Als een boer zijn bedrijf verkoopt,
blijft de champagne in de kast’*

VASN

Het aantal boeren dat stopt met zijn bedrijf en het niet overdraagt aan de volgende generatie stijgt de laatste jaren. Om die reden heeft de Vereniging Agrarisch Specialisten in het Notariaat (VASN) de stoppende agrariër als thema voor 2018 gekozen. Een agrariër heeft bij een bedrijfsbeëindiging namelijk met een aantal unieke uitdagingen te maken. ‘Het is niet te vergelijken met een dga die stopt en zijn bedrijf verkoopt.’

TEKST Peter Steeman | BEELD Beeldbank TvG

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat op 60 procent van de boerderijen met een bedrijfshoofd van 55 jaar of ouder geen bedrijfsopvolger klaarstaat. ‘Het verkopen van het bedrijf is voor een boer vaak een emotionele stap’, aldus Govert Jan Hoogenboom. ‘Dat ze er financieel op vooruitgaan, verandert daar niets aan. Als een boer zijn bedrijf verkoopt, blijft de champagne in de kast. Boeren stoppen hun ziel en zaligheid in het bedrijf. Vooral als een bedrijf al

‘Als agri-notaris leg je de vinger op die risico’s’

meerdere generaties van de familie is, voelt die beslissing om te stoppen heel zwaar. Dat merk je goed als de koper en verkoper beiden bij de notaris zitten. Voor de stoppende boer is dat een emotioneel moment. De koper is juist blij. Het vraagt de nodige tact van een agri-notaris.’

ADVIES

De stoppende boer heeft behoefte aan advies op uiteenlopende terreinen. Hoogenboom: ‘Vaak wil men het familievermogen wat te gelde wordt gemaakt, overdragen op de volgende generatie. Als je dat doet in de vorm van schenkingen en het juiste testament met de juiste huwelijkse voorwaarden voorkom je dat je te veel belasting betaalt. Wanneer het bedrijf wordt verkocht aan een bevriende agrariër die moeite heeft de financiering rond te krijgen, wordt soms besloten om een deel van de koopsom om te zetten in een hypothecaire geldlening die geleidelijk wordt afgelost. Ook erfpachtconstructies komen in zulke gevallen voor. Soms blijft een stoppende boer gedeeltelijk verbonden aan het bedrijf. Dan kan er gekozen worden voor een samenwerking waarbij de koper de nieuwe ondernemer is en participeert de verkopende partij via bijvoorbeeld een bv in het bedrijf. Het zijn allemaal varianten die je meer ruimte geven om gebruik te maken van de fiscale faciliteiten. Wie stopt, moet afrekenen met de fiscus. Als je afbouwt, kan je gebruikmaken van de fiscale

regels die voor ondernemers gelden. Ook dit heeft weer invloed op de vererving aan kinderen die niet verbonden zijn aan het agrarisch bedrijf.’

NETJES

De VASN heeft de stoppende agrariër als thema voor 2018 gekozen. Dat lijkt vreemd. Een thema gewijd aan cliënten die ermee ophouden. Kan straks de laatste agri-notaris het licht uitdoen? ‘Integendeel’, legt Hoogenboom uit. ‘Zolang er sprake is van dynamiek en schaalvergroting in de agrarische sector blijft er werk voor de agri-notaris. We hebben niet alleen een strategische positie, maar ook een heel duurzame relatie met onze cliënten. Wat dat inhoudt, zie je als een agrariër stopt. Vaak krijg je daarna hun kinderen als cliënt. Ook de koper win je vaak als cliënt. Voorwaarde is natuurlijk wel dat je het netjes doet. Zelf rijd ik vaak voorafgaand aan de overdracht even langs het bedrijf, bijvoorbeeld om te kijken hoe de percelen zijn ontsloten. Je laat de kopende partij zien dat je alle details beheerst en dat je interesse toont. Als de aankoop van het bedrijf met een bancaire lening is gefinancierd, praat je na de hypotheek vaak nog even na. Meestal rolt daar dan weer een afspraak voor een bespreking over de huwelijkse voorwaarden of het testament uit. Je kan in zo’n situatie voor de toekomst veel winnen.’

VERSCHIL

Ook een accountant, belastingadviseur of estate planner staat klaar om de agrariër die afscheid neemt van zijn bedrijf van adviezen te voorzien. Waarin maakt de agri-notaris het verschil? ‘Zij kijken vooral naar de fiscale mogelijkheden die er zijn in het geval van een bedrijfsbeëindiging. Een notaris heeft ook oog voor de civielrechtelijke aspecten. Wat zijn bijvoorbeeld de gevolgen wanneer er ziekte onder het vee uitbreekt? Is de samenwerking in een vennootschap onder firma geregeld, dan kan je hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld. In sommige adviezen wordt de volgende generatie ook een stille vennoot. Dan gaat die aansprakelijkheid nog verder. Als agri-notaris leg je de vinger op die risico’s. Het is mijn ervaring dat er heel goed naar ons geluisterd wordt.’ ■

VERENIGINGSNIEUWS

EPN

Brief over samenlevingscontract

Het Belastingplan 2018 was voor de EPN aanleiding een brief te schrijven aan de betreffende commissie van de Tweede Kamer. De EPN wil met de brief aandacht vestigen op een tot nu toe onderbelicht aspect van de voorgenomen wetgeving: mensen met een notarieel samenlevingscontract hebben bij invoering van deze wetgeving wel meer zekerheid over mogelijkheden om vermogen te delen. Tot nu toe was er geen zekerheid over de fiscale behandeling van een finaal verrekenbeding in een notarieel samenlevingscontract. De brief van EPN staat onder ledennieuws op het besloten gedeelte van de website: www.epn-notaris.nl

STICHTING IT-NOTARIS

Succesvol lustrum symposium

Stichting IT-notaris vierde op 7 november haar vijfjarige bestaan samen met de Nederlandse Vereniging van Beëdigde Informaticadeskundigen (NVBI) tijdens een symposium over 'Rechtszekerheid in de Informatiemaatschappij; Waarderen en beschermen van intellectueel eigendom'. Het symposium is goed bezocht en leverde veel nieuwe product-marktcombinaties op.

Het digitale tijdperk kent een hoge mate van abstractie: *big data*, software, *internet of things* en robotica. Deze ontwikkelingen worden nog complexer door de daarmee samenhangende rechten, zoals het intellectueel eigendom. Vaak is de rechtspositie van belanghebbenden niet duidelijk in beeld, laat staan geborgd. Daarin kunnen de tijdens het symposium gepresenteerde normen en richtlijnen van IT-notaris (Norm software-escrow IT-notaris), de NVBI (Protocol Taxatie van software en Model Taxatierapport) en de NEN (NPR 5325) een belangrijke rol spelen.

Kostbaarste bezittingen

Dagvoorzitter Jan Douwe Kroeske opende het symposium met praktijkvoorbeelden van intellectuele eigendomsrechten waar hij in zijn dagelijkse werkzaamheden mee te maken heeft. KNB-voorzitter Nick van Buitenen sprak over digitalisering binnen het notariaat. Prof. dr. ir. Hans Wortmann sprak over het beperken van risico's van informatie-technologie en mr. dr. Jaap Dijkstra over het

vastleggen en beschermen van intellectueel eigendom. Drs. Gert-Jan Jordaan RA ging in op het waarderen van immateriële vaste activa en de taxatie van software. De bezoekers waren het erover eens dat binnen tien jaar onze kostbaarste bezittingen merken, domeinnamen, softwarecodes en databestanden zijn. Om daar op een wijze mee om te gaan die aan alle belanghebbenden recht doet, is naast specialisatie ook transparantie en kennis over de beschikbare infrastructuur nodig. De drie normen en richtlijnen leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Wilt u hier meer over weten, neem dan contact op met de Stichting IT-notaris via info@it-notaris.nl.

VASN

Nieuwe bijeenkomst kavelruil

Vanwege de succesvolle eerste bijeenkomst over kavelruil staat er een nieuwe bijeenkomst over dit onderwerp op de planning. Provincies, Kadaster en diverse stichtingen die actief zijn rondom dit onderwerp hebben afgelopen februari onder leiding van Jeroen Rheinfeld van de Radboud Universiteit kennis en ervaringen uitgewisseld over het complexe traject van kavelruil. Hiermee is een eerste stap gezet om meer inzicht en afstemming in deze trajecten te krijgen. Het was een succes en dus is er op donderdag 8 februari 2018 een vervolgbijeenkomst. Daarbij wordt dieper op de details van de diverse werkprocessen ingegaan.

VMN

Werkgroep rond zakelijke mediation

De VMN is begonnen met een werkgroep rond zakelijke mediation. Van oudsher bewegen notaris-mediators zich veelal op het terrein van de echtscheidingsbemiddeling. Een aantal leden is er echter van overtuigd dat er ook op het terrein van het ondernemingsrecht goede mogelijkheden zijn voor het inzetten van de beschikbare mediationstechnieken. De kanttekening die hierbij direct kan worden aangebracht, is dat bedoelde technieken misschien nog wel belangrijker zijn bij het voorkomen van conflicten dan bij het oplossen daarvan. Met andere woorden: mediationstechnieken preventief inzetten om te voorkomen dat daadwerkelijke mediation noodzakelijk wordt. De eerste resultaten van deze werkgroep worden in de loop van volgend jaar verwacht.

CURSUSSEN

EPN

COEP/Intervisie voorjaar 2018

12 maart 2018

Gespreksleidersbijeenkomst

COEP-bijeenkomsten

vanaf 20 maart 2018

ALV en cursusdag

29 mei 2018

EPN VEAN Congres 2018

20 september 2018

EPN Actualiteitendag

27 november 2018

VOC

Ontmoeting met OM en FIOD

De VOC verzorgde op 26 oktober in Paushuizen te Utrecht een ontmoeting met het OM en de FIOD. De bijeenkomst was gericht op aandachtspunten voor de ondernemingspraktijk. Een zeer actueel onderwerp in deze tijd waarin de notaris, terecht of onterecht, steeds meer wordt aangesproken op de hem toegedichte poortwachtersfunctie. Anita van Dis (OM, Landelijk Officier van Justitie Witwassen) en Carla van Rijn (FIOD) namen de aanwezigen mee in de wereld van witwassen en de btw-carrousel. De sessie werd door de aanwezigen gezien als een goede ontmoeting, maar wel één die nog verdere verdieping behoeft. KNB en VOC streven ernaar om samen met OM en BFT in 2018 een cursus te organiseren rond signalering en voorkoming van fraude bij met name oprichtingen en aandelenoverdrachten.

PEC: 10 jaar veilig en betrouwbaar

Het Platform Elektronische Communicatie (PEC) bestaat 10 jaar. Voor een notaris is het tegenwoordig niet meer voor te stellen om zonder dit platform te werken. Het PEC heeft zich het afgelopen decennium ontwikkeld tot de spin in het web wat betreft het veilig versturen, opslaan en ontsluiten van informatie.

| TEKST Martijn Rip

Hoe anders was dat aan het einde van de vorige eeuw. Notarissen konden het toenmalige KNB-net alleen bereiken via een inbelmodem. Na veel gepiep en gekraak kwamen ze op een *bulletin board* waarop aktemodellen en juridische informatie te vinden waren. Ook vonden ze hier koppelingen naar de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en het Verificatie Informatie Systeem (VIS).

Weetjes & cijfers

- In het CTR zitten momenteel 14.826.912 registraties van 8.581.172 testateurs. (per 6 oktober)
- PEC was in 2016 onder openingstijden (8.00 tot 18.00 uur, ma-vr) 99,9 procent van de tijd beschikbaar.
- PEC wordt het meest gebruikt op maandag. Vervolgens neemt het gebruik elke dag wat af.
- Om 9.00 uur bereikt het gebruik van PEC dagelijks een piek. Ook na de lunch is er weer een piek te zien.
- Dagelijks zijn circa 30 mensen betrokken bij de dienstverlening van of via PEC. Zij werken aan de ontwikkeling, het beheer, de hosting en de beveiliging van het PEC en de applicaties die daarop draaien.
- Elke twee weken krijgt PEC een update. Meestal gaat het om kleine veranderingen of verbeteringen die gebruikers niet opvallen. Alleen in december is er geen update vanwege de drukte bij notarissen.

In 1999 maakte het KNB-net plaats voor het KNB-Intranet. Waar de eerste nog met MS-DOS werkte, kon het KNB-Intranet gewoon via een internetbrowser worden benaderd. In 2007 werd het KNB-Intranet vernieuwd en omgedoopt tot NotarisNet.

TOEVOEGEN

PEC is op 1 januari 2007 online gekomen, met daarop als eerste de diensten Elektronische Communicatie Hypotheken (ECH) en het Centraal Testamentenregister (CTR). Later dat jaar is ook NotarisNet op PEC komen te draaien. In de jaren daarna zijn er steeds meer applicaties aan PEC toegevoegd. De afgelopen jaren is het platform steeds meer verweven geraakt met ketenpartners als de Belastingdienst (CDR) en banken (ECH). Dat heeft als voordeel dat notariskantoren

efficiënter kunnen werken en dat de kans op fouten sterk is gereduceerd. De koppeling van de notariële software via het PEC aan de systemen van bijvoorbeeld de Belastingdienst en banken zorgt er ook voor dat het beheer van het platform en de diensten daarop in de loop van de jaren complexer is geworden. Deze onderlinge afhankelijkheden vereisen goede afspraken en procedures. Een wijziging op de ene plek in de keten kan gevolgen hebben voor een andere plek in de keten.

ONDERHOUD

Aan PEC wordt voortdurend onderhoud gepleegd om het veilig en betrouwbaar te houden. Daarnaast wordt er ook de komende jaren hard gewerkt aan nieuwe applicaties en diensten. De implementatie daarvan en het onderhoud van bestaande diensten moeten zo gebeuren dat gebruikers van PEC hier niets van merken. En zo hoort het ook: notarissen kunnen ongestoord van het platform gebruikmaken, terwijl aan de achterkant hard wordt gewerkt om PEC klaar te stomen voor de volgende tien jaar.

Gebruikcijfers per jaar (2016)*: 5.000 gebruikers

5.000.000	BRP (GBA) inlichtingen	Basisregistratie personen
3.300.000	VIS inlichtingen	Verificatie Informatie Systeem
1.500.000	CDR registraties	Centraal Digitaal Repertorium
300.000	CDR OVB aangiften	Aangifte overdrachtsbelasting
330.000	CTR registraties	Centraal Testamentenregister
150.000	CTR inlichtingen	
120.000	ECH afloszaken	Elektronische Communicatie Hypotheken
90.000	ECH passeerzaken	
85.000	CLTR registraties	Centraal Levenstestamentenregister
3.500	CLTR inlichtingen	

*Het gaat om afgeronde cijfers

2007 Platform Elektronische Communicatie (PEC) live CTR (centraal testamentenregister) ECH	2008 Borg Online (externe dienst, inloggen via PEC)	2009 GBA-V (vervanging van de 'oude' GBA)	2010 BRN (basisregister notariaat, de ledenadministratie van de KNB)	2011 TMV (terugmeldvoorziening behorende bij de GBA-V) NotarisNet, GBA-V en VIS vernieuwd	2012 ARERT (koppeling van Europese testamentenregisters) MijnKNB (portaal voor de leden, vanuit project Hammerstein)	2013 CLTR (centraal levens-testamentenregister) CDR (centraal digitaal repertorium, samen met de Belastingdienst) ECH vernieuwd	2014 CinTR (registraties CTR en CLTR vanuit het CDR)	2015 NotarisNet, GBA-V en VIS vernieuwd	2016 NWB Online (de toegang tot de opvolger van Borg Online via PEC)	2017 DNI 1e fase (samen met de Belastingdienst) CDR onderteken-software vernieuwd
---	--	--	---	---	--	--	---	--	---	---

De vervuiler betaalt ...

De maatschappij verwacht steeds meer van de notaris. In de afgelopen jaren heeft dat geleid tot steeds meer stappenplannen, checklists en regelgeving voor notarissen. De keerzijde daarvan is dat we daar steeds vaker op worden afgerekend. Pas toe of leg uit, is dan het devies. Lukt dat niet, dan komt de tuchtrechter in beeld.

EENZIJDIG

Vanaf 2018 kan de notaris door de tuchtrechter worden veroordeeld in de kosten van de tuchtprocedure. Dat kan echter alleen als de klacht gegrond wordt verklaard en tevens een maatregel wordt opgelegd: waarschuwing, berisping, schorsing of ontzetting. Uitgangspunt voor de wetgever is het principe dat de kosten van de tuchtprocedure zoveel moge-

lijk worden gedragen door degene die ertoe aanleiding heeft gegeven dat die procedure noodzakelijk was. In gewoon Nederlands heet dat: de vervuiler betaalt. Dat is een prima uitgangspunt, maar helaas wordt dit principe slechts eenzijdig toegepast: alleen de notaris kan deze kostenveroordeling worden opgelegd, niet de klager.

4.550 EURO

De hoogte van de behandelingskosten zijn door de tuchtcolleges (de kamers voor het notariaat) vastgesteld op 3.500 euro, iets lager dan de gestelde kostprijs. Voor de klager is door de wetgever een leges van liefst 50 euro geïntroduceerd. Daarnaast kunnen de door de klager gemaakte kosten voor rechtsbijstand (bijvoorbeeld een advocaat) bij de kostenveroordeling worden meegenomen, tot een maximum van 1.000 euro. De optelsom van de mogelijke kostenveroordeling komt daarmee uit op 4.550 euro voor de notaris, terwijl de drempel voor de klagende burger blijft steken op 50 euro.

CALCULERENDE BURGERS

In een tijd waarin de rechtspraak en zeker ook de tuchtcolleges in het notariaat nogal eens geconfronteerd worden met calculerende burgers en notoire klagers, past deze lage drempel niet. Tuchtprocedures tegen notarissen worden ook gebruikt om later bij de civiele rechter een schadevergoeding te eisen. Dat is niet verboden, maar zou deze klager niet een hogere prijs voor een al te lichtzinnig ingezette procedure moeten betalen als zijn klacht wordt afgewezen? Om maar niet te spreken van de burgers die meer dan eens terugkomen bij dezelfde tuchtrechter met variaties op een thema.

Sommige burgers produceren schoendozen vol met processtukken, anderen presteren het om om de haverklap een wrakingsverzoek in te dienen. En zo wordt het systeem van onze rechterlijke macht aardig bezighouden. Wat mij betreft, is de uit de Verenigde Staten overgewaaid klage- en claimcultuur reden een hogere drempel voor het klachtrecht in te voeren. Niet alleen een financiële drempel, maar ook een inhoudelijke: zou het indienen van een klacht zich niet moeten beperken tot de echte werkzaamheden van de notaris?

ONDERSCHIED

De vraag is hoe tuchtrechters om zullen gaan met de mogelijkheid de notaris de extra maatregel (van kostenveroordeling) op te leggen. Recent hebben de voorzitters van de tuchtcolleges een conceptrichtlijn opgesteld. Daarin geven zij te kennen de kostenveroordeling *altijd* op te zullen leggen, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn. Geen onderscheid en geen maatwerk dus. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie onderschrijft wel het uitgangspunt van de vervuiler die moet betalen, maar vindt het niet wenselijk dat het als automatisme gehanteerd gaat worden. De kostenveroordeling is door de wetgever gezien als een *extra* stuk gereedschap van de tuchtrechter: de *mogelijkheid* van een extra sanctie dus. En moet elke vervuiler wel evenveel betalen? Een kind dat een plastic bakje op straat gooit gelijk behandelen als de directeur die een paar ton chemisch afval illegaal in zee laat dumpen? Beter lijkt het onderscheid te maken tussen de kostenveroordeling bij waarschuwing en bij ontzetting. Bij een waarschuwing zou de regel dan ook beter andersom kunnen luiden: geen kostenveroordeling, tenzij.

GEEN SANCTIE

Zou de kostenveroordeling bovendien geen groter effect hebben als die gemotiveerd naast de maatregel als extra sanctie wordt opgelegd? In de voorgestelde methodiek weet de notaris al dat hij bij oplegging van een maatregel ook de kosten mag gaan betalen. De kostenveroordeling hoort er dan gewoon bij en wordt niet als extra straf ervaren. Het simpel gebruik van dit stuk gereedschap om de kosten beter te verdelen, doet deze nieuwe extra sanctie dan ook tekort.

Zo dreigt de kostenveroordeling geen sanctie te zijn, maar slechts een administratieve last. Ik roep de tuchtcolleges op het voornemen van de automatische kostenveroordeling te herzien en te gaan voor meer onderscheid en maatwerk. Dat kan bijdragen aan meer effectiviteit van onze tuchtrechtspraak. ■

Nick van Buitenen | VOORZITTER KNB

Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen roept vragen op

De Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo) kent nog te veel onduidelijkheden. Volgens de Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht (GCV) leidt dit tot onnodige interpretatievragen. Daarnaast adviseert de GCV het ministerie van Financiën om de handhaafbaarheid van een nationaal bonusplafond, dat sterk afwijkt van de Europese inzet, te heroverwegen.

Uit de praktijk blijkt dat de Wbfo en het bonusplafond financiële ondernemingen ervan kunnen weerhouden om zich in Nederland te vestigen. De bevindingen van de GCV zijn een reactie op door het ministerie voorgelegde vragen in het kader van de evaluatie van de Wbfo. Wat betreft de uitvoerbaarheid van de wet is het bijvoorbeeld onduidelijk of ondernemingen die geheel of gedeeltelijk zijn uitgezonderd of vrijgesteld van het toezicht onder de Wet op het financieel toezicht (Wft), toch onder de reikwijdte van de Wbfo vallen. Ook de afbakening van begrippen als 'vaste' en 'variabele beloning'

kan beter. Als gevolg van de onduidelijkheden zijn in de praktijk vragen gerezen over onder meer de kwalificatie van de vertrekvergoeding.

BONUSPLAFOND

De uitzonderingsmogelijkheden op het bonusplafond van 20 procent leiden eveneens tot verwarring. Ook het begrip 'in Nederland gevestigde moedermaatschappij van een internationale groep' levert interpretatievragen op. De GCV stelt ook vraagtekens bij het wetsartikel waarin bijkantoren van financiële ondernemingen binnen het bonusplafond vallen, tenzij het gaat om bijkantoren van banken of beleggingsondernemingen die onder bepaalde regels vallen. Dit kan er juist toe leiden dat banken en beleggingsondernemingen ervoor kiezen om hun hoofdkantoor buiten Nederland te vestigen.

Meer informatie: KNB, Corrie Heck, c.heck@knb.nl, 070 3307158

Europees Notarieel Netwerk wil groeien

Meer notarissen moeten gebruikmaken van het Europees Notarieel Netwerk (ENN). Om dat voor elkaar te krijgen, gaat het ENN persoonlijke voorlichting geven bij congressen, seminars en andere bijeenkomsten van notarissen. Daarnaast worden er regionale contactpersonen aangewezen en gaat het ENN meer social media inzetten. Dat is besloten tijdens de bijeenkomst op 27 oktober bij de KNB in Den Haag. Ook zijn er afspraken gemaakt over updates op het gebied van *Couples* en *Vulnerables*. In Nederland moet de informatie over het nieuwe huwelijksvermogensrecht worden aangepast en een

nieuwe checklist Vastgoed en een handboek publieke documenten zullen begin 2018 beschikbaar komen. Het Europees Notarieel Netwerk is een initiatief van de Raad van Notarissen in Europa (CNUE). De contactpersonen van het netwerk maken elkaar, naar aanleiding van concrete vragen van notarissen, wegwijs in elkaars rechtssystemen.

Meer informatie: KNB, Lineke Minkjan, l.minkjan@knb.nl, 070 3307111

Kwaliteitsfonds noodzakelijk voor klant notaris

Een kwaliteitsfonds is noodzakelijk om notarissen te vrijwaren van financiële en juridische gevolgen als ze een zwevend protocol op zich nemen. Dat schrijft de KNB in een brief aan de Tweede Kamer. Om een dergelijk fonds op te richten, moet dit wel in de wet worden verankerd.

Zwevende protocollen zijn alle dossiers en akten die onbeheerd worden achtergelaten wanneer een notaris wordt ontslagen, komt te overlijden of failliet gaat. De minister van Justitie en Veiligheid, die formeel eigenaar is van zwevende protocollen, wijst vervolgens een notaris aan om het protocol over te nemen. Steeds vaker willen verzekeraars zwevende protocollen niet opnieuw verzekeren tegen aansprakelijkheid, omdat ze mogelijk 'besmet' zijn met verborgen schadeclaims. De aangewezen notaris loopt daardoor financiële en juridische risico's voor dossiers waar hij niet bij betrokken was en waar hij niet verantwoordelijk voor wil zijn. Notarissen weigeren daarom regelmatig zo'n protocol te accepteren. Tussen het moment dat een protocol gaat 'zweven' en dat het wordt toegewezen aan een andere notaris moet het protocol worden waargenomen. Deze waarnemer heeft onder meer de taak om problemen op te lossen en het protocol op te schonen. Een kwaliteitsfonds zou de kosten van het opschonen, tijdelijk archiveren en verzekeren van een zwevend protocol kunnen dekken.

TUCHTRECHT EN TOEZICHT

Vanaf 2018 moet het notariaat ook de kosten voor tuchtrecht en toezicht betalen. Dit is voor 2018 begroot op 4,7 miljoen euro per jaar. Ook dit kan uit het kwaliteitsfonds worden betaald. Om dit fonds mogelijk te maken, moet het fonds wel in de wet worden opgenomen. Gebeurt dat niet, dan blijft de Nederlandse staat, als formeel eigenaar, verantwoordelijk voor de juridische en financiële gevolgen van een niet over te dragen protocol. De KNB hoopt dat de Tweede en Eerste Kamer de wet voortvarend zullen behandelen, zodat het kwaliteitsfonds van start kan gaan.

Meer informatie: KNB, Willem Geselschap, w.geselschap@knb.nl, 070 3307133

KNB Cursusagenda

November 2017

Werkcolleges 'Invoering beperkte gemeenschap van goederen' (voor leden en medewerkers)

U wordt in het kort bijgepraat over de inhoud van het wetsvoorstel, de gevolgen voor de notariële praktijk en de fiscale aspecten van deze nieuwe wetgeving. Vervolgens wordt een aantal nieuwe modellen gepresenteerd. Het tweede deel van de cursus is geheel gereserveerd voor casusposities.

On demand webinar beperkte gemeenschap van goederen

Op 29 augustus was het live webinar over de beperkte gemeenschap van goederen. Wilbert Kolkman, Leon Verstappen en Wouter Burgerhart hebben aan de hand van zes discussiepunten de *ins* en *outs* van de nieuwe wet besproken.

De volgende managementcursussen worden op verschillende data en locaties aangeboden.

Effectief overtuigen en beïnvloeden

Goede beïnvloedings- en overtuigingsvaardigheden zijn essentieel voor iedere (kandidaat-) notaris. In de contacten met uw cliënten en anderen draait het altijd om communicatie en relatie. In deze training gaat u actief aan de slag met vaardigheden waarmee u anderen kunt beïnvloeden en mee kunt krijgen. U leert hoe u uw persoonlijke en inhoudelijke overtuigingskracht kunt versterken.

Ondernemerschap

Ondernemerschap is voor een (kandidaat-) notaris belangrijker dan ooit. Toenemende concurrentie, kritische cliënten, nieuwe aanbieders en een oplettende overheid; allemaal aspecten waar (kandidaat-)notarissen en notaris kantoren mee te maken hebben. U leert hoe u een missie en visie voor uw kantoor ontwikkelt en hoe u deze kunt verankeren in een strategie. Waarmee onderscheidt uw kantoor zich van andere notaris kantoren? Wat is uw toegevoegde waarde?

Samenwerken in een team

Een (kandidaat-)notaris maakt steeds vaker deel uit van een multidisciplinair team. Door 'Het Nieuwe Werken' is dat team niet altijd fysiek op dezelfde plek aanwezig. Om optimaal te kunnen samenwerken in een team is het belangrijk kennis te hebben van de dynamiek in een team en van de beginselen van projectmatig werken. In deze training leert u hoe u de focus kunt houden op doelstellingen, resultaatgerichte afspraken kunt maken en de voortgang adequaat kunt monitoren. U leert hoe u de teamleden op een efficiënte en effectieve manier kunt aansturen, samen kunt werken en de verwachtingen van uw opdrachtgevers kunt sturen.

.....
Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125/121, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Over KNB en opleidingen.
.....

KNB helpt met implementatie AVG

Notarissen kunnen de komende maanden via NotarisNet een aantal standaardproducten downloaden die hen helpen om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze nieuwe verordening wordt op 25 mei 2018 van kracht en regelt de privacy bij de omgang met persoonsgegevens.

Met het aanbieden van de standaardproducten ondersteunt de KNB de implementatie van de AVG binnen het notariaat. De nieuwe regels raken immers bijna alle bedrijven en overheden in Nederland. Wie niet aan de verordening voldoet, kan van de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), een hoge boete krijgen.

AVG-PROOF

Vanaf eind november staan op NotarisNet een voorbeeld van een verwerkingsovereenkomst, bijvoorbeeld te gebruiken voor leveranciers, en een actielijst waarop notarissen kunnen controleren of ze 'AVG-proof' zijn. Daarnaast zal de KNB waar mogelijk zorgen voor centrale afstemming met de belangrijkste notariële softwareleveranciers, ketenpartners en de AP. Daarmee moeten mogelijke interpretatievraagstukken snel opgelost kunnen worden.

.....
Meer informatie: KNB, Leo Draaisma, l.draaisma@knb.nl, 070 3307108, of Jolanda Storm, j.storm@knb.nl, 070 3307215
.....

KNB zoekt

Energieke persoonlijkheid als lid van het bestuur

Vanwege het vertrek van een bestuurslid zoekt het bestuur van de KNB naar een enthousiaste en energieke persoonlijkheid die op eigentijdse wijze de verbinding kan maken met de jongste generatie in het notariaat. Het bestuur streeft naar meer diversiteit, zowel op het gebied van leeftijd, de verdeling notaris/kandidaat-notaris/toegevoegd notaris als ook de verdeling man/vrouw. Gezien de huidige samenstelling van het bestuur wordt daarom de voorkeur gegeven aan een vrouwelijke kandidaat-notaris of toegevoegd notaris.

Het bestuur van de KNB heeft de algemene leiding over de beroepsorganisatie en stuurt het KNB-bureau aan. Verder is het bestuur belast met de uitvoering van het algemene beleid en het meerjarenplan. Het KNB-bestuur telt minimaal vijf en maximaal zeven leden. Het betreft een collegiaal bestuur, waarin gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt gedragen.

Functie-informatie

Het bestuur zoekt naar een enthousiast persoon die oog heeft voor de maatschappelijke impact van de steeds verdergaande ICT-ontwikkelingen, die gevoel heeft voor communicatie anno 2017 en die de verbinding kan zijn met de jongste generatie in het notariaat.

KNB-bestuursleden:

- staan voor het vak van notaris/kandidaat-notaris/toegevoegd notaris en zijn ambassadeur voor het notariaat;
- gaan mee met de tijd, anticiperen op veranderingen, zowel sociaal-maatschappelijk, economisch als technisch, en voelen enthousiasme en verantwoordelijkheid om zowel binnen de beroepsgroep als extern de boodschap van Notaris 2.0 over te brengen;
- initiëren discussies en beroepsontwikkelingen en vertegenwoordigen de KNB bij alle daarvoor in aanmerking komende gremia;
- functioneren in een collegiaal opererend bestuur in samenwerking met het bureau van de KNB en zijn daarbij gericht op samenwerking en het behalen van een gemeenschappelijk resultaat;

- worden waar nodig ondersteund in hun ontwikkeling door middel van relevante opleiding;
- ontvangen een adequate vergoeding voor hun werkzaamheden, passend bij de zwaarte van de functie.

Een uitgebreidere profielschets en de sollicitatieprocedure staan gepubliceerd op NotarisNet.

Bij de beoordeling van sollicitaties wordt uitdrukkelijk ook het talent en de mogelijkheid tot ontwikkeling van het kandidaat-bestuurslid meegewogen.

Het bestuur streeft naar een benoeming van het nieuwe bestuurslid zo snel mogelijk na 1 januari 2018.

Inlichtingen

Kandidaten met belangstelling voor deze functie bellen of mailen met KNB-voorzitter Nick van Buitenen (030 2719227 / N.vanBuitenen@knb.nl) of met bestuurslid Anne-Marie Smelt (06 48105745 / A.Smelt@knb.nl)

Reageren

U kunt uw reactie voor 1 januari 2018 mailen naar:
KNB, t.a.v. secretaris van het bestuur,
knbbestuur@knb.nl

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is de publiekrechtelijke beroepsorganisatie van notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen, gevestigd in Den Haag. Namens de leden onderhoudt de KNB contacten met overheid, politiek en maatschappelijke organisaties. De KNB houdt zich onder meer bezig met kwaliteitszorg, toezicht, opleidingen, verordeningen, beroeps- en gedragsregels, informatietechnologie en publieksvoorlichting.

 KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Zorgen om regeldruk en lastenverzwaring bij nieuwe anti-witwaswet

De KNB maakt zich zorgen over de toenemende regeldruk en lastenverzwaring als gevolg van de Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn. De beroepsorganisatie ondersteunt de nieuwe wetgeving, maar pleit ervoor de nieuwe regelgeving niet onnodig ingewikkeld te maken.

Volgens de toelichting bij de nieuwe wet laat de richtlijn geen ruimte voor het opsommen van gevallen waarin altijd vereenvoudigd cliëntenonderzoek kan plaatsvinden. De wetgever geeft aan dat de richtlijn vereist dat door instellingen 'maatwerk' wordt verricht. Dit brengt een lastenverzwaring met zich mee ten opzichte van de huidige wet. De KNB pleit ervoor om te kunnen volstaan met een beoordeling per soort zaak in gevallen waarin bijvoorbeeld standaard hypotheekakten van bepaalde banken worden gepasseerd.

UBO-PLICHT

De richtlijn biedt volgens de KNB de mogelijkheid om de UBO-plicht niet te laten gelden voor beursgenoteerde ondernemingen. Dit is de plicht om de *ultimate beneficial owner* (UBO)

van een rechtspersoon vast te stellen. Deze uitzondering op de UBO-plicht geldt automatisch ook voor de 'pseudo'-UBO-plicht die geldt als er geen 'echte' UBO is. De KNB verzoekt de wetgever van die mogelijkheid gebruik te maken en beursgenoteerde ondernemingen van de UBO-plicht uit te zonderen, omdat zij al genoeg verplichtingen op het gebied van openbaarmaking en transparant maken van eigendomsinformatie hebben.

BEVEILIGDE KANALEN

In de toelichting bij de wet staat dat het voor instellingen verplicht is, dat ze voorzien in beveiligde kanalen om gegevens aan de Financial Intelligence Unit (FIU) te verstrekken. In de wet is deze verplichting echter niet terug te vinden. De KNB ziet niets in een dergelijke verplichting en vindt dat juist de FIU moet zorgen voor de vereiste beveiligde kanalen.

Meer informatie: KNB, Corrie Heck, c.heck@knb.nl, 070 3307158

Ledenraad benoemt plaatsvervangend bestuursvoorzitter

De Ledenraad heeft op woensdag 15 november Aart Barkey Wolf benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van het bestuur van de KNB. De benoeming gaat in per 1 januari 2018, wanneer de huidige plaatsvervangend bestuursvoorzitter Teun van Dijk het bestuur zal verlaten. Barkey Wolf is notaris bij Houthoff en sinds april 2016 bestuurslid bij de KNB. Daarnaast is de ledenraad akkoord gegaan met het voorstel om Marco Stout her te benoemen als voorzitter van de ledenraad en Arnold Verhoeks als plaatsvervangend voorzitter. De ledenraad moet jaarlijks uit de voorzitters van de ringen de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van de ledenraad aanwijzen. Stout en Verhoeks, beiden notaris, vervulden deze functies voorheen ook.

Aart Barkey Wolf

Raat notariaat

personeelsadvies

- Vacatures
- Werving & Selectie
- Interim personeel
- (team) Coaching
- Coaching Persoonstoets Benoeming
- HR advies
- Opvolging

www.raatnotariaat.nl
info@raatnotariaat.nl
 (055) 576 2669 - 0650522763

Kandidaten in het nauw door hoge werkdruk en monddood door boete-clausule, maar wel verantwoordelijk

Uitspraak: *ongegrond en gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Erflater E overleed in 2015. De nalatenschap is door de echtgenote en kinderen beneficiair aanvaard. De rechter benoemt notaris K, klaagster, tot bewindvoerder over de goederen van E's echtgenote. De rechter benoemt kandidaat-notaris M, werkzaam bij notaris-kantoor N, tot vereffenaar in de nalatenschap van E, zulks op verzoek van de zoon in verband met gerezen problemen. Kandidaat-notaris W, werkgever, was enig (indirect) aandeelhouder van notaris-kantoor N. Kandidaat-notaris V verrichte op verzoek van M ook werkzaamheden in het dossier. M en V zijn sinds eind 2016 niet meer werkzaam op het notaris-kantoor.

De klacht

K klaagt als bewindvoerder en namens de zoon van E. De taak van de vereffenaar was simpel, want het ging om banktegoeden, inboedel, een auto en wat sieraden. De kandidaat-notarissen hebben te traag gehandeld, te weinig zelf de regie in het dossier gehouden, te weinig gecommuniceerd naar K en niet zorgvuldig gehandeld als vereffenaar c.q. feitelijk uitvoerder.

Het verweer

V vindt het lastig een passende reactie te geven, aangezien zij verwickeld is geweest in een arbeidsrechtelijk geschil met W. In de arbeidsovereenkomst is opgenomen dat bij overtreding van de geheimhoudingsplicht aan V een boete van 100.000 euro kan worden opgelegd. V durft zich daarom niet heel inhoudelijk uit te laten over de precieze omstandigheden waarin haar was opgedragen werkzaamheden in het onderhavige dossier uit te voeren. Omdat M het erg druk had, vroeg hij V om bepaalde zaken in het dossier uit te voeren, echter V had het ook erg druk. V heeft haar collega meerdere malen geadviseerd zijn benoeming als vereffenaar neer te leggen. Sinds eind 2016 is V wegens het arbeidsgeschil niet meer welkom op kantoor. Op dat moment wist zij niet dat dit van definitieve aard zou zijn en heeft zij de belanghebbenden hierover niet kunnen informeren.

M is eind 2016 ontslagen en heeft zich niet meer bezig kunnen houden met onderhavig dossier. M heeft een overeenkomst ondertekend waarin hij verklaart dat hij en zijn ex-werkgever geen negatieve uitlatingen zullen doen over elkaar.

Als verantwoordelijke voor dit dossier neemt M de schuld geheel op zich en wil naar de erfgenamen zijn excuses aanbieden. De werkdruk was te groot, waardoor hij zelfs een burn-out heeft gehad. Na diverse malen overleg met W over het beëindigen van de benoeming tot vereffenaar is er mede daardoor een arbeidsgeschil ontstaan.

Het oordeel

V heeft er alles aan heeft gedaan haar taak zo goed mogelijk te vervullen. Door af en toe wat werkzaamheden in het dossier te verrichten, is zij niet verantwoordelijk voor het dossier geworden. Deze klacht is derhalve ongegrond.

M was verantwoordelijk voor het dossier en heeft te weinig de regie in het dossier gehouden. Dat M er wegens afspraken in zijn contract met W voor kiest niet te verklaren waarom hij de regie niet heeft gehouden of kon houden, is een keuze die voor zijn rekening en risico komt. Deze klacht is gegrond.

De notariskamer legt de maatregel waarschuwing op

Kamer voor het notariaat Den Haag
25 oktober 2017

ECLI:NL:TNORDHA:2017:26

Opmerking

In een uitspraak op dezelfde dag tegen W (ECLI:NL:TNORDHA:2017:27) oordeelde de kamer dat adequaat handelen geboden was na het op non-actief zetten van de kandidaten. W had de dossiers van beiden ter hand moeten nemen of ten minste moeten controleren, ook wat betreft de mailboxen. Ook had hij de cliënten moeten informeren, al was het alleen maar met een 'afwezigheidsmelding'. De kamer heeft W de maatregel berisping opgelegd.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtspraken te lezen. Nadere informatie: KNB (nm@knb.nl)

U vraagt, wij draaien:

1 euro-transactie zonder onderzoek

Uitspraak: *gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Op 20 mei 2015 passeert notaris N twee akten overdracht van aandelen in het kapitaal van A BV c.q. K BV aan Stichting S, beide voor een bedrag van 1 euro. De opdrachten zijn op 18 mei 2015 bij N binnengekomen.

De klacht

Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) dient een klacht in. Het BFT wijst op de bijzondere koopsommen ter hoogte van 1 euro, terwijl het eigen vermogen van A BV ultimo 2010 nog 33.480 euro bedroeg en dat van K BV ultimo 2013 nog 166.860 euro bedroeg. Bovendien ontbraken bij beide overdrachten (gedeponeerde) recentere jaarstukken. N heeft het bepaalde in artikel 8 lid 1 Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) overtreden door geen verscherpt cliëntenonderzoek in te stellen. N had de transacties als ongebruikelijk moeten melden. Door dit na te laten, dan wel door na te laten de afwegingen vast te leggen waarom niet tot melding is overgegaan, heeft N artikel 16 lid 1 Wwft overtreden. N heeft ook de onderzoeksplicht van artikel 17 Wna geschonden. Hij had zich ervan moeten vergewissen dat de vertegenwoordiger bevoegd is om de in de akte genoemde partij te vertegenwoordigen. De koopsom en het eigen vermogen van beide BV's hadden moeten leiden tot nader onderzoek. Daarnaast is niet onderzocht of het de bedoeling van verkoper was om al zijn aandelen te verkopen. Ook is de volmacht onvoldoende onderzocht, is er geen documentatie ten aanzien van de volmacht in het dossier opgenomen, ontbreekt correspondentie over het al dan niet instemmen met de conceptakte en heeft N geen correspondentie die afkomstig was van kopers in het dossier opgenomen. N heeft zich in de positie gebracht dat hij geen goede afweging kon maken om te beoordelen of hij zijn diensten moest verlenen of moest weigeren en heeft voorts niet voldaan aan de *Belehrungspflicht*.

Het verweer

N weersprekt de klachten niet en licht toe dat de bevindingen van het BFT aanleiding hebben gegeven de behandeling

van soortgelijke zaken ingrijpend te wijzigen, mede in verband met de tijdens de peer reviews gemaakte opmerkingen.

Het oordeel

De kamer onderschrijft de verwijten van het BFT volledig. De toelichting van N dat verkoper hem bekend was, brengt daar geen wijziging in. Daarnaast heeft het BFT terecht gewezen op de poortwachtersrol die de notaris heeft. De hoogte van de koopsom alleen al had moeten leiden tot een volstrekt andere houding en werkwijze. N heeft weliswaar inmiddels afstand genomen van de destijds gevolgde werkwijze, maar dat neemt niet weg dat de werkwijze bijzonder verwijtbaar is. Er was op geen enkele wijze sprake van de zorg die cliënten en derden van een notaris mochten verwachten. Deze nalatigheid raakt de kern van het notariaat. De kamer betreft bij de beoordeling tevens dat de notaris heeft erkend dat hij in 2013 in een peer review reeds is gewezen op het feit dat hij meer aandacht diende te besteden aan, kort gezegd, de waardering van koopsommen en aandelentransacties. Dat heeft kennelijk niet, dan wel onvoldoende, geleid tot het nemen van maatregelen.

De notariskamer legt de maatregel schorsing voor twee weken op

*Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 18 oktober 2017
ECLI:NL:TNORARL:2017:44*

Notarieel jurist die niet voor een notaris werkt, valt niet onder het tuchtrecht

Uitspraak: **niet-ontvankelijk**

Casus

Erflater E was gehuwd met klagster K. E had drie dochters. E was journalist en eigenaar van een website, waarop veel praktische informatie over wonen, leven en werken in een bepaald land stond. Er ontstond in 2005 een samenwerkingsverband tussen E en verweerster V (thans kandidaat-notaris), die is gespecialiseerd in het recht van dat land. Sinds 2013 had E een hersentumor. In oktober 2015 stelt V een concepttekst op voor een handgeschreven testament voor E. In maart 2016 stelt E een buitenlands handgeschreven testament op. In mei 2016 overlijdt E. K verzoekt V haar te helpen met het verkrijgen van een

(Europese) verklaring van erfrecht, maar verbreekt het contact bijna direct daarna. Daarna hebben de stiefdochters contact met V opgenomen en heeft V hen een e-mail van K doorgestuurd.

De klacht

V heeft herhaaldelijk haar geheimhoudingsplicht geschonden, onder meer door zonder toestemming van K een persoonlijke e-mailwisseling aan de stiefdochters te verstrekken. Na de invoering van de Europese Erfrechtverordening hadden K en E advies gevraagd aan V over hun testament. V adviseerde toen een handgeschreven testament. Toen V het handgeschreven testament van E onder ogen kreeg, twijfelde zij of E ten tijde van het opgestelde testament nog wel in staat was geweest zelf goed na te kunnen denken (handschrift was slecht leesbaar). V ondertekende haar e-mails met 'kandidaat-notaris' en heeft zich als zodanig geprofileerd, waarop K heeft vertrouwd.

Het verweer

V is op 19 januari 2017 als kandidaat-notaris in dienst getreden bij een notariskantoor. In de periode van 1 augustus 2012 tot 19 januari 2017 heeft zij (grotendeels) niet voldaan aan de kwalificatie van kandidaat-notaris. V verzoekt de kamer om K niet-ontvankelijk te verklaren. Toen V in maart 2016 van K een kopie ontving van het slecht leesbare testament heeft V haar vrijblijvend aangeboden dat zij het voor zou leggen aan N, die vervolgens liet weten 'hier niets mee te kunnen, totaal onleesbaar'. V adviseerde K om naar een buitenlandse notaris te gaan, zodat er alsnog een testament gepasseerd zou kunnen worden, indien en voor zover E daartoe in staat was. K heeft daarna de contacten met V verbroken.

Na het overlijden van E hadden de stiefdochters, geheel los van K, V gevonden via de website. V heeft de stiefdochters verwezen naar N en K maar bij gebreke aan een reactie kwamen de stiefdochters weer bij V uit. V heeft hen algemene uitleg gegeven en aangegeven dat zij twijfels had over de geldigheid van het testament en dat het wenselijk zou zijn als de stiefdochters hierover in gesprek zouden gaan met K. In de sommatie van de advocaat van de stiefdochters richting N is gebruik gemaakt van een e-mailbericht van K aan V, waarin werd gemeld dat ten tijde van het opstellen van het handgeschreven testament,

E al sinds twee jaar niet meer in staat was te praten en/of te schrijven. V heeft deze e-mail aan de stiefdochters verstrekt, omdat zij van mening is dat de zorgplicht jegens de dochters (opdrachtgevers) sterker was dan haar geheimhoudingsplicht jegens K (geen opdrachtgever).

Het oordeel

De eerste vraag is of V wel of niet heeft opgetreden in de hoedanigheid van kandidaat-notaris. Op grond van artikel 1 lid 1 sub c Wet op het notarisambt (Wna) is een kandidaat-notaris degene die voldoet aan één van de opleidingseisen en onder verantwoordelijkheid van een notaris notariële werkzaamheden verricht. Onderhavige klacht speelde zich af vóór de datum dat V in dienst is getreden op een notariskantoor.

Er is een praktijk ontstaan met een veelvoud aan verhoudingen tussen het notariaat en zzp'ers. Dit valt buiten de kring van personen die voor wat betreft hun beroepsuitoefening onder het tuchtrecht vallen. Ten overvloede merkt de kamer op dat onderhavige kwestie een ongewenste situatie betreft, waarin de huidige regelgeving niet voorziet. Indien wel vastgesteld had kunnen worden dat V op dat moment kandidaat-notaris was, dan is hetgeen V heeft gedaan een schending van haar geheimhoudingsplicht en derhalve tuchtrechtelijk laakbaar.

De notariskamer verklaart de klacht niet-ontvankelijk

*Kamer voor het notariaat Den Haag,
20 september 2017
ECLI:NL:TNORDHA:2017:21*

Opmerking

De kamer overweegt ten overvloede dat er sprake is van een ongewenste situatie, maar motiveert dit niet. Zouden zelfstandig notarieel juristen voor hun werk buiten notariskantoren onder het notariële tuchtrecht moeten vallen? Gaat dat niet heel erg ver? Het is belangrijk dat de zelfstandig notarieel jurist duidelijk is over zijn of haar positie en zich niet profileert als kandidaat-notaris voor het werk buiten het notariaat.

PERSONALIA

Benoemd tot notaris

Terschelling en Vlieland (protocol mr. J.P. Mensink), m.i.v. 30 oktober 2017 mevrouw **mr. W.M. Cupido-Smit**, kandidaat-notaris (2000);
Hengelo (in associatief verband met Hofsteenge & Wesseling), m.i.v. 30 oktober 2017 mevrouw **mr. I.C.M. Huiskes**, toegevoegd notaris (2000);
Oisterwijk (in associatief verband met Groot & Van Kempen), m.i.v. 30 oktober 2017 mevrouw **mr. L.E. van Kempen-Cremers**, kandidaat-notaris (2005);
Langedijk (protocol mr. M.J.P. van Reeuwijk), m.i.v. 30 oktober 2017 mevrouw **mr. drs. W.M. Bokhorst**, kandidaat-notaris (2005).

Eervol ontslag op verzoek

mr. F.N.W. Dessing, notaris te **Den Haag**, m.i.v. 1 januari 2018;
mr. L.A. Galman, notaris te **Amsterdam**, m.i.v. 1 januari 2018;
mr. J.P. Mensink, notaris te **Terschelling en Vlieland**, m.i.v. 1 december 2017;
mr. T.M.A. Noordman, notaris te **Voorst**, m.i.v. 31 december 2017;
mr. M.J.P. van Reeuwijk, notaris te **Langedijk**, m.i.v. 7 december 2017;
mr. M. Verouden, notaris te **Houten**, m.i.v. 1 januari 2018;
mr. A.F.M. de Vos, notaris te **Moerdijk**, m.i.v. 1 januari 2018;
mr. J. Wieringa, notaris te **Heemstede**, m.i.v. 1 januari 2018.

Overleden

Op 20 oktober 2017 op negenenzestigjarige leeftijd, **mr. P.W.H.A. Ritzen**, oud-notaris te **Kerkrade**.
 Op 13 november 2017 op negenentachtigjarige leeftijd, **mr. M. van Triest**, oud-notaris te **Apeldoorn**.
 Op 18 november 2017 op negenentachtigjarige leeftijd, **mr. T.J.M. Schuurmans**, oud-notaris te **Dordrecht**.

Wietske Cupido-Smit

Helma Bokhorst

Laura van Kempen-Cremers

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat verschijnt maandelijks, met uitzondering van januari en augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
 Spui 184
 Postbus 16020
 2500 BA 's-Gravenhage
 telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie)
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
 Lex van Almelo, Mariska Jansen, Roel Ottow, Peter Steeman, Jolanda aan de Stegge, Berdine Vos-Vegter, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Mariska Dalmijn-Verkooijen, Sabrina Gajadhar, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Anne-Marie Snel

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
 Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
 Peter Frissen
 Prinses Beatrixlaan 116
 2595 AL 's-Gravenhage
 Postbus 20025
 2500 EA 's-Gravenhage
 telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden.

Abonnementenadministratie:
 Sdu Klantenservice
 Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
 telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

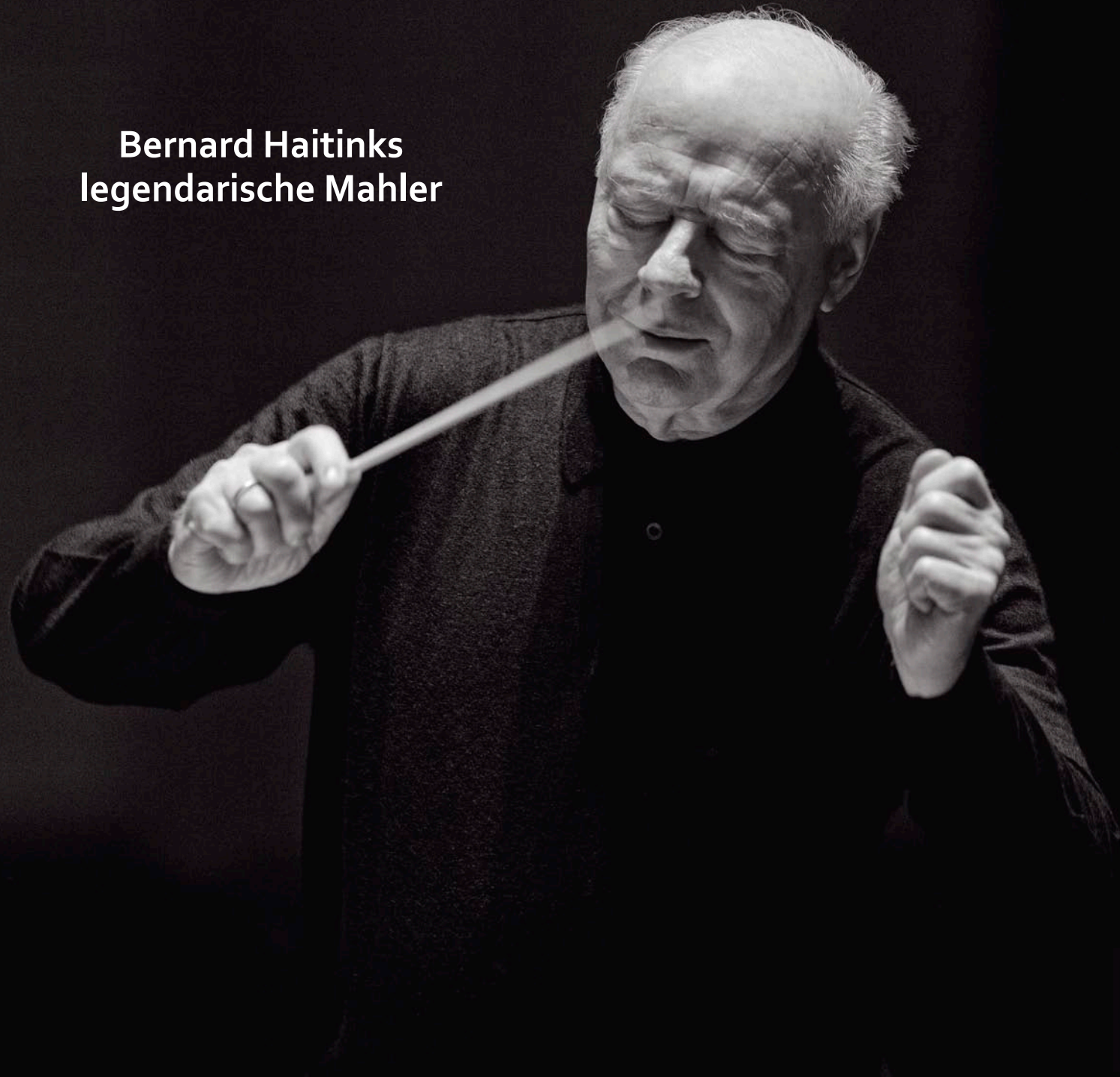
Advertentie-acquisitie:
 Sdu Mediasales, Martine Aspeslagh
 telefoon: 070 378 0562
 e-mail: m.aspeslagh@sdu.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
 Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

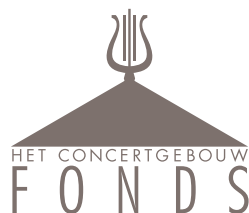
Bernard Haitinks legendarische Mahler

Marco Borggreve

MUZIEK IN UW TESTAMENT

De Wiener Philharmoniker met Mahlers *Zesde symfonie* onder leiding van Bernard Haitink in 1998, het 25-jarig jubileum van de serie Meesterpianisten in 2012, aria's van Händel door Ian Bostridge en het Orchestra of the Age of Enlightenment in 2007... De geschiedenis van Het Concertgebouw is een aaneenschakeling van onvergetelijke concerten. Een mooie manier om zo'n ervaring door te geven aan volgende generaties is Het Concertgebouw Fonds opnemen in uw testament. We leggen u graag uit hoe dat in z'n werk gaat, waarom het nodig is, en wat we met uw legaat of erfstelling voor moois kunnen doen.

Bel 020 - 573 04 65 of kijk op www.concertgebouwfonds.nl

Slimme software voor de notariële praktijk...

Werken met NEXTassyst van Devoon is een verademing voor notarissen en hun team. Het systeem importeert gegevens uit externe bronnen en automatiseert steeds meer werkzaamheden. Zo levert uw kantoor snel en efficiënt méér kwaliteit tegen minder kosten.

www.devoon.nl

Devoon BV | Reeuwijkse Poort 305b | 2811 NV Reeuwijk
Telefoon 0182-39 99 94 | info@devoon.nl

...veilig, overal en altijd online bereikbaar

Met de clouddiensten van ICT Concept heeft u met een enkele klik veilig toegang tot uw complete systeem. Zo kunt u NEXTassyst altijd en overal gebruiken. Als Lexsyn Groep Partner van Devoon voelen wij ons nét zo verantwoordelijk voor uw succes.

ict concept.

T 088 002 84 82
www.ict-concept.nl

Amersfoort Amsterdam Eindhoven
Joure Oosterhout Rotterdam